Iktatószám: I-113/200
Ügyintéző: Vas Márta
Ügyintézés helye: 7146 Várdomb
Kossuth L. utca 121.
Ügyintézés ideje:2021.03.26.

Várdomb – Alsónána Általános Iskola

7146 Várdomb Kossuth Lajos utca 121.

PEDAGÓGIAI

PROGRAM

(8. módosított kiadás)

2021.

Várdomb-Alsónána Általános Iskola PH

Készítette: Vas Márta
igazgató

Tartalom

1.HPP JOGSZABÁLYI HÁTTÉR 4
2. PREAMBULUM 5
3.BEVEZETÉS 6
4. AZ ISKOLÁRA VONATKOZÓ LEGFONTOSABB ADATOK, AZ ISKOLA BEMUTATÁSA 7
4.1.Adatok *7*
4.2. Az iskola általános iskola *8*
5. AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE, AZ ISKOLA BEMUTATÁSA 9
6.HELYZETELEMZÉS 11
6.1. Az iskola helye és helyzete a tágabb környezetben ***11***
6.2. Az iskola helye és helyzete a településen belül ***13***
6.3.Az intézmény értékvilága ***14***

PEDAGÓGIAI PROGRAM 19

1. NEVELÉSI PROGRAM 19
1.1. Az iskolában folyó nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai ***19***
1.1.1.Alapelvek, általános célkitűzések 19
1.1.2. Az intézmény végső céljai 19
1.1.3. Az intézmény eredménycéljai, feladatai 21
1.1.4. Az intézmény szervezeti /működési/ céljai, feladatai 22
1.2. Eszközök, eljárások ***22***
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ***23***
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok ***23***
1.5 Az iskolai élet; a tehetség és a képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek ***24***
1.5.1. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 24
1.5.2. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések 25
1.6. Általános munkarend ***26***
1.7. Nem tantárgyi tanulás ***27***
1.8. A tantermen kívüli digitális oktatás ***29***
1.9. Egyéb foglalkozások rendje ***31***
1.9.1.A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 31
1.9.2 Egyéb iskolai szolgáltatások 35
1.9.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek. 35
1.9.4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 36
1.10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ***37***
1.11. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program. ***39***
1.11.1 Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységei 39
1.11.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése: 40
1.12. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke ***40***
1.13. A szülő, tanuló, iskolai együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei ***40***
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE 44
2.1. A Nat-ból adódó feladatok megvalósítása ***44***
2.1.1. Etika és a hit- és erkölcstan oktatására vonatkozó szabályok 44
2.1.2. Tanulásszervezés 44
2.1.3. Mindennapos testnevelés szervezése 45
2.1.4. A mindennapos művészeti nevelés feladatai 45
2.1.5. A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei 46
2.1.6. Az idegennyelv-oktatás 46
2.1.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag 46
2.1.8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek 48
2.1.9. Korszerű pedagógiai módszerek és tartalmak 49
2.2. A felhasznált kerettanterv ***50***
2.2.1. Értékközvetítő és képességfejlesztő program 1-8. osztályos kerettanterve 50
2.2.2. Alkalmazott óratervek 51
2.3. Az előírt tananyag és követelményei 67

száma

5. Az iskola rövid története, az iskola bemutatása

A várdombi iskola története 1773-ban kezdődött. Az egy tanerős, német oktatási nyelvű katolikus népiskolából fokozatosan fejlődött ki a nyolc osztályos iskola, amit 1948-ban államosítottak. Teljesen osztottá azonban csak 1954-ben vált, amikor már 190 tanulóval és 10 pedagógussal működött. Az oktatás nyelve az 1920-as évektől változott magyarra.

1971-től – az országosan jellemző körzetesítési hullám következtében – az alsónánai felsős gyerekek is a várdombi iskola tanulói lettek, ami számottevően megemelte az osztálylétszámokat. Ekkor intézményünk az alsónánai alsó tagozattal együtt Bátaszékhez tartozott.

Az iskola vezetősége mindig arra törekedett, hogy biztosítsa a minőségi munkavégzés feltételeit. A tantestület magas színvonalú szakmai munka iránti igényét mutatja az a döntés is, mellyel 1987-ben bevezetésre került az ÉKP fölmenő rendszerben. Így iskolánkban immár huszonhat éve dolgozunk e program szerint, felvállalva az annak pedagógiáját és tantárgyi rendszerét.

Iskolánk kis, falusi iskola. Így az oktatás **meghitt, családias légkör**ben folyik. A szülőkkel a kapcsolatunk mindennapos.

Intézményünkben az **elitnek tartott képzési színvonalat a tömegoktatás keretei között** próbáljuk gyakorlattá tenni. **Minden egyes tanuló**hoz, mint **individuum**hoz viszonyulunk. **Egyéni foglalkozással, differenciált óravezetéssel**, fakultációval, korrepetálással, szakkörrel, versenyeztetéssel, lehetőség szerinti csoportbontással **bontakoztatjuk ki a képességeiket** mind szélességében, mind mélységében, miközben **nyitottá tesszük őket az értékválasztás**ra.

Iskolánk profilja ezért nem szűkül le egy adott területre. Biztosítjuk a tanulók érdeklődésének és képességeiknek megfelelő maximális felkészülést bármely műveltségterületen vagy műveltségi részterületen. Ezt hozzáértő szakembergárda, jól felszerelt könyv- és médiatár, az internettel rendelkező számítógépparkunk garantálja.

A hagyományos tantárgyak tanulása mellett az alábbi kiemelt területekhez tartozó tantárgyak tanulására és az itt felsorolt tevékenységek végzésére van módjuk tanulóinknak:

Nemzetiségi nyelvoktatás keretein belül nyílik mód a német nyelv tökéletes elsajátítására. A gyerekek már első osztálytól heti 5 órában

tanulhatják a német nyelvet és ismerhetik meg a német kultúrát. A szorgalmas, jó képességű tanulók 8. osztály végére alkalmassá válnak az alapfokú nyelvvizsga letételére. A vizsgát sikeresen teljesítő tanulók vizsgadíját az iskola megtéríti.

Hasonló lehetőségek adottak a **számítástechnika** területén is. A számítógéppel való ismerkedést a tanulók már 4. osztályban elkezdhetik és 6. osztálytól emelt óraszámban tanulhatják. Az általános iskola befejezéséig lehetőséget biztosítunk az alapfokú számítástechnikai vizsga letételére, amelyet anyagilag szintén támogatunk a némethez hasonló módon.

Az **egészséges életmódra nevelés**t – látva annak fontosságát az emberi élet során – az ÉKP kezdetektől tartalmazza, így preferált szerepű iskolánkban is. Ehhez kapcsolódóan immár 25 éve biztosítjuk a **mindennapos testedzés** lehetőségét iskolánkban. Testnevelés óra keretein belül tanulnak **úszni** gyermekeink.

Az alsós évfolyamokon minden, felsőben választás alapján részesülnek gyermekeink **néptánc**oktatásban. A művészeti tevékenységek közül **bábo**zásra és színjátszásra alsóban a magyar órák keretén belül, felsőben **színjátszás**ra és **kézművesség**re külön foglalkozáson, **furulyázni** pedig énekórákon nyílik lehetőségük tanulóinknak.

Társas táncon az iskolánkban működő művészeti iskola szervezésében lehet részt venni.

Az **angol** nyelv tanulására 4. osztálytól van lehetőség.

A **környezetkultúra**, a **magatartás** és a **munka tanulása** is szerves része a programunknak, melyek megfelelő elsajátítását sokféle tevékenység segíti, de ezeken a területeken elengedhetetlennek tartjuk a példamutatást.

Az évek során jelentkező helyi igényeket figyelembe véve bővítettük iskolánk tevékenységi körét:

(1) **sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatás**a.
(2) **Szakszolgálati feladatok ellátása** – logopédia, gyógytestnevelés.
(3) **IPR program** bevezetése.

A képességfejlesztést segítő nem tanórai programjaink: múzeum-, színház- és mozi látogatás, tanulmányi kirándulások, kiállítások rendezése és megtekintése, versenyeztetés, megemlékezések tartása, bemutató műsor, hagyományok ápolása, hagyományteremtő rendezvények.

Intézményünk mindkét épülete (székhely és tagintézmény) és környezete szép, tiszta és rendezett. A székhelyiskola épületének korszerűsítése, bővítése és felújítása 3 évvel ezelőtt fejeződött be, melynek köszönhetően az épület **teljes akadálymentesítés**ére is sor került.

6.HELYZETELEMZÉS

A helyzetelemzés iskolánk aktuális állapotára vonatkozó tényeket és adatokat tartalmazza. A helyzetelemzés környezetbe ágyazottan, a környezethez való viszonyt érzékeltetve mutatja be iskolánk jelenlegi állapotát, a pedagógia - mint praxis - főbb alkotói tényezőire tekintettel.

6.1. Az iskola helye és helyzete a tágabb környezetben

6.1.1 Az iskola földrajzi környezete

Várdomb és Alsónána kis községek Tolna megyében. A lakosságuk közelítőleg 1250, ill. 750 fő. Tolna megye délkeleti részén, a Sárköz nyugati

határánál, a Sárköz és a Szekszárdi- dombság találkozásánál található Várdomb, Alsónána valamivel nyugatabbra a Völgység első falucskája. Egymástól való távolságuk 3-4 km.

Várdomb a Budapestről Mohácsra vezető 56-os számú út mentén, M6 autópályától 6 km-re helyezkedik el. Alsónána fekvése zártabb, az 56-os út egyik Várdombot érintő mellékútjánál fekszik, de az M6 autópályától való távolsága ugyancsak 6 km.

Északi szomszédságukban kb. 14 km-re van Szekszárd, a megyeszékhely. Délre, valamivel közelebb Bátaszék városa, keleten közvetlen közelben Sárpilis és Decs.

E terület a megye legsűrűbben lakott részéhez tartozik.

A környék páratlanul szép természeti tájait (Gemenc, Mórágyi-rög, Sötétvölgy stb.) túrák és tanulmányi kirándulások során ismerik meg az iskola tanulói.

6.1.2 Az iskola társadalmi környezete

A megyeszékhely közelsége vitathatatlanul hatással van az iskola közvetlen társadalmi környezetére. Szekszárdon találhatók a megye legfontosabb politikai, pénzügyi, szociális, egészségügyi, államigazgatási, igazságügyi, érdekvédelmi, kulturális és oktatási központjai és intézményei. A járások visszaállításával ez a helyzet erősebbé vált.

6.1.3. Az iskola gazdasági környezete

Tolna megye nem tartozik az ország iparilag legfejlettebb megyéihez. A gazdasági életben meghatározó szerepe van a mezőgazdaságnak és az ahhoz tartozó iparágaknak. Egyre nagyobb jelentőséggel bír a szolgáltatóipar. A két közeli város, elsősorban Szekszárd, a múltban számos munkalehetőséget kínált a lakosságnak. A gazdaság válsága, a privatizációs folyamatok, a jelenlegi struktúraváltások az iparban és a mezőgazdaságban a munkahelyek számának tragikus csökkenését hozta, fokozta ezt a helyzetet a 2008 óta tartó világgazdasági válság jelenléte.

6.1.4. Az iskola kulturális környezete

A vidék kulturális örökségét (néprajzát, hagyományait, tárgyi emlékeit, műemlékeit...) tekintve gazdagnak mondható.

A Szekszárdon működő Deutsche Bühne (az ország első és egyetlen német színháza), a Babits Mihály Művelődési Központ és Gyermekek Háza,

múzeumok, könyvtárak és egy mozi várják a művelődni és szórakozni vágyókat.

E mellett a decsi Faluház is gazdag és tartalmas programokkal igyekszik odacsábítani a környékbelieket.

Az iskola - lehetőségei és a tanulók érdeklődése szerint - maximálisan kihasználja a felkínálkozó lehetőségeket.

6.2. Az iskola helye és helyzete a településen belül

6.2.1.Az iskola közvetlen társadalmi környezete

A növekvő munkanélküliség fokozza a családok megélhetési gondjait. A mindennapokban felhalmozódó gondok csökkentik az emberek türelmét, és egyre inkább elfordulnak egymástól. Vannak ugyan a faluban (Várdombon és Alsónánán is) különböző civil szerveződésű csoportok, klubok, egyesületek, de ezek a lakosság más-más, kis, szűk rétegének érdekeit és szórakozását szolgálják.

A gazdasági életben bekövetkezett változások hatására a településeken belül nincsenek nagy létszámot foglalkoztató termelő egységek, amelyek segítenék a megélhetést és erősítenék a társadalmi hovatartozást.

6.2.2. Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata

Az iskolának a kapcsolata külön-külön mindegyik civil szerveződésű csoporttal jó, kooperatív, egymást kölcsönösen segítő. Feltétlenül ki kell emelnünk a Várdombi Német Kisebbségi Önkormányzat segítő támogatását, amely elsősorban a német nemzetiségi nyelvvel kapcsolatos (német tankönyvek biztosítása, német színház látogatásának segítése, német nemzetiségi hagyományok ápolása) tevékenységekre terjed ki.

Az iskolának tanulói révén a helyi társadalomból a szülőkkel és a nagyszülőkkel van szorosabb kapcsolata. A dolog természeténél fogva ez a kapcsolat nem mentes a kisebb konfliktusoktól, de alapjában véve együttműködés jellemzi.

A termelő és szolgáltató egységek tulajdonosai kisebb-nagyobb mértékben anyagilag is támogatják az iskolát, amely támogatás a gazdasági világválság kezdete óta sokkal szerényebb mértékűvé vált.

Az iskola egyetlen intézménye a falunak (Várdombnak, Alsónánának). Rendezvényeinek nagy része nyitott a lakosság számára is. A célunk: kulturális, szórakozási és sportprogramok biztosítása a falu lakosainak; ismerjék meg jobban az iskolát; a rendezvények kapcsán kerüljenek közelebb az emberek egymáshoz és a faluhoz.

6.2.3. Az iskola kapcsolata a fenntartóval

Az év elejétől, 2013. január 1-től állami fenntartásba került iskolánk. Az előző fenntartónkkal a kapcsolat –kisebb konfliktusok ellenére – egyértelműen jónak mondható volt. A fenntartó az iskola pedagógiai elképzeléseit támogatta és maximálisan megtett mindent az iskola (iskolák) megmaradásáért. Természetesen a gazdasági nehézségek okoztak némi súrlódást a költségvetési tárgyalásoknál, de a megbeszélésekre a megegyezésre törekvés volt a jellemző.

Az állam fennhatósága alatt megoldódtak a fő anyagi gondjaink, intézményünk helyzete stabillá vált és a pedagógiai programunkat tovább folytathatjuk.

6.3.Az intézmény értékvilága

Változatlanul: Rend, tisztaság, játék, kultúra, humor, egészség, környezetvédelem, erkölcs, illem, esztétika, munka, kreativitás, identitás, hagyományőrzés, magatartáskultúra, kommunikáció, érzelmek, attitűdök, empátia, tolerancia.

6.3.1. Célok

- Általános iskolai oktatás és nevelés;
- Az ÉKP adaptálása;
- Német nemzetiségi nyelvoktatás;
- Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése és oktatása;
- Esélyegyenlőség biztosítása, az IPR program megvalósulása*;
- A tanulók szociális ellátásának biztosítása;
- Egészséges életmódra nevelés;
- Mindennapos testnevelés biztosítása;
- Gyógytestnevelés biztosítása*;
- Logopédiai ellátás biztosítása;
- Hátránykompenzálás és tehetséggondozás;
- Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása;
- Kapcsolattartás a szülőkkel, a falu lakosságával, a falu civil szervezeteivel, az önkormányzatokkal, a tankerülettel, a tankerülethez tartozó általános iskolákkal és középfokú intézményekkel;

- A pedagógusok önképzésének és továbbképzésének biztosítása.

*(*2004-2012 között került a célok közé az aktuális problémák és igények miatt)*

6.3.2. Pedagógiai objektivációk

A magatartáskultúra tanulása:
(1) Magatartási szabályaink
(2) A tanulók magatartására vonatkozó követelmények
(3) A kulturált viselkedés feladatgyűjteménye
(4) Magatartási követelményrendszer
(5) A tanulók jogai, kötelességei és az iskolai munkarend tanulókra vonatkozó normái
(6) A magatartást, a viselkedést befolyásoló jutalmazási fokozatok
(7) A magatartást, a viselkedést befolyásoló büntetési fokozatok

Munkapedagógia:
(8) Az ügyeletesi munka (felnőtt és diák)
(9) A portás feladatai
(10) A hetes feladatai
(11) A terítés és felszolgálás normái

Hátránykompenzálás
(12) Kompenzáló-program olvasásból és írásból
(13) IPR program kidolgozása (2008)

Integrálás:
(14) Olvasástanítás 5-8.oszt. I.(szószint)
(15) Olvasástanítás 5-8.oszt. II.(szövegszint)

Érdekképviselet:
(16) A Diáktanács működési szabályzata

Egyéb:
(17) Az ÉKP tíz éve Várdombon (videofilm)
(18) Értékközvetítő és képességfejlesztő program Várdombon (kiállítási paraván, az iskola bemutatása)
(19) Videofilmek az iskola rendezvényeiről
(20) Rendezvények forgatókönyvei
(21) Kiállítások, kiállítás megnyitók
(22) Feladatgyűjtemény a Könyv a színházról c. könyvhöz (2003)
(23) X. ÉKP Országos Konferencia megrendezése
(24) Az ÉKP 20 éve Várdombon (könyv, 2008)

(25) Öregdiák Találkozó megrendezése (Az ÉKP 20. évf. Várdombon)
(26) Várdomb- Alsónána Bölcsőde, Óvoda és Általános Iskola (népszerűsítő film, 2009)
(27) Suliságok évente megjelenő iskolaújság

6.3.3. Tevékenységek

(1) Tanulásszervezés: tantárgyi oktatás, magatartáskultúra (erkölcsi nevelés) tanítása, a munka tanítása, a környezetkultúra tanítása, egészséges életre nevelés (mindennapi testnevelés megszervezése, úszásoktatás; néptáncoktatás)
Napközi/tanulószobai ellátás biztosítása; a könyvtár működtetése; önképzés és továbbképzés feltételeinek biztosítása.

(2) Szabadidő szervezése: hagyományápolás; játéktanítás; rendezvények és kiállítások, osztályprogramok, tanulmányi kirándulások, sport- programok szervezése; rekreáció biztosítása; DSK működtetése; szakkörök működtetése; versenyeztetés és versenyek szervezése

(3) Szociális ellátás biztosítása: étkezési idők biztosítása, étkeztetés, szükség szerinti gyermekfelügyelet biztosítása

(4) Működtetés: munkáltatói feladatok ellátása, gazdasági ügyintézés, gondnoki feladatok ellátása, karbantartás, fűtés, takarítás

6.3.4. Közvetítő nyelvek, médiumok

(1) Oktatás területén: tankönyvek, szakkönyvek, lexikonok, újságok, folyóiratok hang- és képkazetták, CD-lemezek, falitáblák, faliújságok; transzparensek, internet, Várdombi weboldal

(2) Az iskola és a szűkebb társadalmi környezete között: Kréta levelező felülete, tájékoztató levelek, hirdetmények, plakátok, Suliságok-iskolaújság, Tolnai Népújság, Rádió Antritt, Szekszárdi Városi Televízió, internet, Várdombi weboldal

6.3.5. Mindennapi élet, tradíciók

Az iskola mindennapjait a munkarend, a házirend, és az órarend határozza meg. Az éves munkarendet az adott tanév rendje és az iskola

rendezvényterve határozza meg. Az iskola programjának nagy része már hagyománynak számít, beépült az iskola tradicionális rendjébe.

6.3.6. Szervezet, szervezetek

(1) Az intézményünk társulással létrehozott közoktatási intézmény
(2) Az intézmény önálló intézményként működő jogi személy
(3) A fenntartási és működési költségeit az állam biztosítja
(4) A vezetői szintek, a felelősök, a munkacsoportok a zavartalan és minőségi működést hivatottak biztosítani
(5) Az iskolában folyó pedagógiai munka irányításának szintjei igazgató – igazgatóhelyettes /tagintézmény-vezető– munkaközösség vezetők – felelősök/osztályfőnökök
(6) Pedagógiai munkacsoportok: vezetőség, munkaközösségek, team-csoportok, nevelőtestület
(7) A gazdasági/technikai egység felelős középszintű vezetője a gazdasági vezető.
(8) Érdekképviselet: Közalkalmazotti Tanács, Szakszervezet
(9) Tanulói szervezetek:
a/Iskolai csoportok: iskolagyűlés, tagozatok (alsó, felső), művelődési csoportok, osztályok
b/Érdekképviselet: Diákönkormányzat (Diáktanács), osztálytitkárok, osztálytitkár- helyettesek
(10) Szülői szervezetek: szülők közössége, a szülők osztályszintű közössége, szülői munkaközösség,

6.3.7. Belső környezet /épület, infrastruktúra, eszközök/

A várdombi épületben az utóbbi években végzett sorozatos felújítási, átépítési munkák és a hozzáépítés eredményeképpen az iskola egy épületbe került, a belső környezet modernebbé és komfortosabbá vált.

Az épület egészében teljes körűen megvalósult az akadálymentesítés.

Nagyobb felújítást igényel a jövőben az alsó tagozat és a könyvtár fűtése. Gazdasági szempontból fontos lenne az iskola fűtésének leválasztása az óvodától és bölcsődétől. Az intézmény fűtését biztosító kazánok cseréje is esedékessé vált. Hőszigetelési és vagyonbiztonsági szempontból szükséges lenne az alsó tagozathoz tartozó ablakok cseréje.

Az épület minden szempontból akkor fogja majd teljes mértékben betölteni a funkcióját, ha az átépítési tervekben szereplő tornaterem és a hozzátartozó öltözők és vizesblokk is megépül.

A tanulók és a dolgozók (pedagógusok, technikai dolgozók) együttes munkája révén iskolánk esztétikus és családias.

Az alsónánai épület is kívül-belül felújításra került. Az osztálytermek és a folyosó ablakai, két terem padlózata ki lett cserélve.

A jövőben a fűtés korszerűsítése és a tornaszoba felújítása, valamint a fennmaradó két tanterem padlózatcseréje válik szükségessé.

A belső tereket a gyerekek és a pedagógusok által készített dekorációk teszik esztétikussá és otthonossá.

Az infrastruktúrát tekintve a mindkét iskola jó helyzetben van. Van telefon, fax, internet. A mindennapi kapcsolattartást megkönnyítené, ha lenne az alsónánai tanáriban is egy helyi telefon.

Az iskola eszközparkja és bútorzata megfelelő. A régi elavult eszközök és bútorzat cseréje megtörtént. A bútorzat cseréjét főleg szponzorok segítségével valósítottuk meg. Aktív, sikeres pályázásunknak köszönhetően pedig eszközparkunkat tudtuk jelentősen bővíteni (számítógépek, interaktív táblák stb.).

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1.Alapelvek, általános célkitűzések

Célunk továbbra is, hogy érdekes, hatékony és humánus iskolát teremtsünk. A helyzetelemzésből kitűnik, hogy az eddigi pedagógiai programunkkal az iskola szereplőinek megelégedésére biztosítani tudtuk kitűzött céljainkat. Ezért kívánjuk továbbra is folytatni az **Értékközvetítő és képességfejlesztő programot** /ÉKP- t/.

Így fő céljaink megegyeznek e program céljaival. A kultúra teljes rendszerére építve számos olyan szükségletkielégítő tevékenységet szervezünk és működtetünk, amely leköti a tanulókat, komfortélményt biztosít számukra, fokozza teljesítményüket, kitágítja érdeklődésüket. S mindezt összekapcsoljuk a tanulók nagyfokú motiváltságával, továbbá a gyermeket tiszteletben tartó, szociális kompetenciáját, magatartási kultúráját tapintatosan alakító nevelési kultúrával, amely lehetőséget teremt a családi eredetű szociális hátrányok részbeni enyhítésére éppúgy, mint a kiemelt figyelmet igénylő tanulók felismerésére és fejlesztésére.

Az ÉKP mellett – immár öt évtizedes tradíciót követve - **a nemzetiségi nyelvoktató program** megvalósítását is folytatjuk.

Fentiekből adódóan főbb alapelveink:

- Komplexitás és egyéni bánásmód elve;
- A nemzeti értékek megismerése, megóvása, ápolása és az európai humanista értékrend elfogadása;
- Demokráciára nevelés és a nemzeti, illetve nemzetiségi identitástudat kialakítása, erősítése, ápolása.

1.1.2. Az intézmény végső céljai

Felvállalva az ÉKP pedagógiáját célunk, hogy az adaptálás során valamennyi diákunk számára lehetővé tegyük annak a maximális "tudás"-nak a megszerzését, amelyre ki-ki egyénileg képes. A "tudás"-t három részterületre bontjuk:

- átörökítendő érték;
- nyújtandó-elsajátítandó tudás;
- kifejlesztendő képességek.

Céljaink konkretizálása során a törvényi előírásokat szem elött tartása mellett figyelembe vesszük a tanulóink és szüleik, valamint a szűkebb környezetünk igényeit, a pedagógusok elképzeléseit, és azt a tényt, hogy intézményünk a falu egyetlen intézménye, így fel kell vállalnunk a falu kulturális életének irányítását is. Természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül az egyéb (személyi, tárgyi, gazdasági) lehetőségeinket sem.

Átörökítendő értékeknek tekintjük a következőket:

- Rend, tisztaság, igényes környezetkultúra;
- Játékkultúra, humor;
- Udvarias, illemtudó viselkedés;
- Munkafegyelem, tanulási fegyelem;
- Művelődésre, informáltságra törekvés;
- A teljesítmény és az emberi nagyság tisztelete;
- Edzettség, testi, lelki egészség;
- Táplálkozási kultúra;
- Magyarság, mint nemzeti örökség, nemzetiségi kultúra, identitás;
- Moralitás, humánum, tolerancia, partnerség;
- Demokratizmus, beavatottság, tájékozottság.

A nyújtandó-elsajátítandó tudás részterületei:

- Legalapvetőbb: a kerettantervünk szerinti minimumtudás;
- Az értékválasztásnak megfelelő háttértudás és normatudás;
- Az iskolák közötti átjárhatóságot biztosító tudás;
- Egyéni igények és képességek szerinti tudás.

Kifejlesztendő képességek közül a legfontosabbnak tekintjük:

- Az önálló ismeretszerzés, önképzés képessége;
- Befogadó képesség;
- Koncentráció képessége;
- Problémamegoldó képesség;
- Alkotó képesség - az önkifejezés képessége;
- Kommunikációs képesség / szóbeli és írásbeli kifejezés képessége /;
- Kapcsolatteremtő képesség;
- Tájékozódó képesség;

- Helyzetfelismerő képesség;
- Szociális képesség;
- Tűrőképesség;
- Erkölcsi ítéletalkotás képessége;
- Önismeret képessége;
- A szabadidő hasznos eltöltésének képessége.

A célok egyértelműen meghatározzák feladatainkat.Feladataink: a kijelölt célok elérése.

1.1.3. Az intézmény eredménycéljai, feladatai

- A tanulók eredményes továbbtanulásának és pályaválasztásának csoportbontással és differenciált tanulásszervezéssel való segítése;
- A közösségben éléshez, a kultúrált viselkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása;
- Az aktuális információhoz jutás színtereinek és eszközeinek biztosítása, s azok felhasználási módjainak megismertetése;
- A gyerekek alkotóvá nevelése legalább egy /művészi, tudományos, vállalkozás/ területen;
- Alapfokú német nyelvvizsgára történő felkészülés lehetőségének megteremtése, mely sikeres letétele után a vizsgázónak a Német Nemzetiségi Önkormányzat a vizsgadíjat megtéríti
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- A másság elfogadása;
- Hátránykompenzálás és tehetséggondozás;
- A szabadidő helyes eltöltését segítő programok szervezése;
- Az önmegvalósulást segítő rendezvények szervezése;
- A tantárgyi ismereteket elmélyítő, a nemzeti kincseinket és kultúránkat megismertető, élményszerű tanulmányi kirándulások szervezése.

1.1.4. Az intézmény szervezeti /működési/ céljai, feladatai

- Nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás és nevelés személyi- és tárgyi feltételeinek biztosítása;
- A német nemzetiségi nyelvoktatás feltételeinek biztosítása;
- A tanulásban akadályozott gyermekek speciális tanterv szerinti oktatásának és nevelésének biztosítása;
- A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló, tanulók szociális hátrányának ellensúlyozásának céljából, képesség-kibontakoztató integrációs program működtetése külön program alapján;
- Fejlesztő és felzárkóztató oktatás feltételeinek biztosítása;
- Napközi és tanulószobai ellátás feltételeinek biztosítása;
- A kultúrált iskolai környezet fenntartása, továbbfejlesztése;
- A megfelelő gazdasági és élelmezési feladatok ellátása;
- A tanulói érdekvédelem biztosítása, a diákönkormányzat működésével;
- A szakmai professzió garantálása, a pedagógusok továbbtanulásának és önművelési lehetőségeinek biztosítása, valamint szakvizsga megszerzésének szorgalmazása;
- A pedagógus-érdekvédelem biztosítása szakszervezet és közalkalmazotti tanács működtetésével;
- A falu közművelődési lehetőségeinek bővítése a kétfunkciós könyvtár működtetésével, valamint kiállítások, ünnepélyek, megemlékezések, kulturális bemutatók rendezésével;
- A szülők igényeinek megfelelően, az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva egész napos ellátások /ügyelet, felügyelet, napközi, tanulószoba/ és a tanulók étkeztetése.

1.2. Eszközök, eljárások

Az ÉKP program megszületésétől kezdve azt valljuk, a nevelés és oktatás szorosan összekapcsolódik, pedagógiai elképzeléseink át kell, hassák az iskola működésének minden mozzanatát. Fő nevelési eszközünknek a motiválást és a pozitívumok kiemelését tekintjük, de alkalmazzuk a hagyományosnak tekinthető (Ágoston György féle neveléselmélet szerinti) bármely módszert (követelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, elismerés, büntetés) is. A meggyőzés nagyon fontos eszköze számunkra a minta, a személyes példaadás.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Minden nevelési – oktatási intézmény feladata a kognitív képességek (kognitív rutinok, megismerés, kognitív kommunikáció és gondolkodás, tanulás) fejlesztése.
Programunk pedagógiájából adódóan a tanulók személyiségének fejlesztése érdekében – a fentieken kívül - elsősorban az alábbi feladatcsoportokat vállaljuk fel:

a) individuál pedagógia alkalmazása;
b) szükségletek kialakítása, fejlesztése;
c) érdeklődés felkeltése, tágítása, formálása; a tanulás tanulása,
d) magatartás befolyásolása, felelősség vállalása másokért, helyes attitűdök, a nemzeti öntudat kialakítása, hazafiasságra nevelés;
e) médiatudatosságra nevelés;
f) magas szintű kommunikációs képesség kialakítására törekvés, a társas kapcsolati kultúra fejlesztése;
g) szociális készségek kialakítása, szociális érzékenység fejlesztése, a családi életre nevelés;
h) a helyes önismeretre, reális énkép megismerésére és én-folyamatok befolyásolására nevelés, erkölcsi nevelés;
i) állampolgárságra, kreatív társadalmi létre, demokráciára nevelés;
j) testi és lelki egészségre nevelés;
k) környezettudatos magatartásra nevelés;
l) pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés.

A tanulók személyiségfejlesztésének fontos részét képezi a szülő és diák beavatása, partnerként kezelése a nevelési – oktatási folyamatban. A személyiségfejlődés nyomon követését segítik a részletes és szintezett norma, illetve követelményrendszerek, a szülők és pedagógusok rendszeres konzultációs lehetőségei /szülői értekezletek, fogadóórák, nyíltnapok/, az önmegvalósítást segítő számos iskolai rendezvény, tanulmányi versenyek, sportversenyek, tanulmányi kirándulás, vendégszereplések, stb./

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas valóság. A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a csoport, a közösség (család, iskola, egyház, baráti kör, sportkörök, művészeti csoportok…).

Az igazi nevelőközösség a legegyetemesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője amellett, hogy messzemenően, figyelembe veszi a közösség tagjának egyéni sajátosságait.

A közösségi nevelés iskolai színterei: tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, diákönkormányzat, szabadidős tevékenységek, iskolai rendezvények. Valamennyien tevékenyen hozzájárulnak a tanuló közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások és normák elfogadásához, a másság elfogadásához, az együtt érző magatartás kialakulásához, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Feladataink:

- A nemzethez tartozás tudatának erősítése, őseink történelmének megismerése révén, a magyarság és a német nemzetiség hagyományainak mélyebb megismerésével a néprajz, népismeret, honismeret és helytörténet tantárgyak/ modulok segítségével, élményszerű nemzeti és hagyományőrző ünnepélyek szervezésével, országjáró tanulmányi kirándulásokon való részvétellel.
- Az osztály és az iskola közösségéhez tartozás tudatának erősítése, az iskolai hagyományok ápolásával, közös szerepléssel, közös programok (kirándulás, színház- és mozi-látogatás, versenyeken való részvétellel…).
- Érdekképviseleti tevékenységgel, napközis és szabadidős foglalkozásokkal, a közösségeket összetartó normák és szabályok kialakításával.
- A közösségek autonómiájának biztosítása, mely feltétele az autonóm személyiségek nevelésének, valamint aktivizálja az önépítés erőit, és a demokráciának éltető eleme is egyben.

1.5 Az iskolai élet; a tehetség és a képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek

1.5.1. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.

• A tanulmányok alatti vizsgák és a tanév alatti értékelés során az adott tantárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
• Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
• A tanulók emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- integráció biztosítása,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása

1.5.2. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések

- Iskolánk különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

- Az iskola vállalja, hogy a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi előmenetelét segítő társintézményekkel a kapcsolatot felveszi, illetve fenntartja, ezekről a lehetőségekről a rászoruló tanulókat és szüleiket tájékoztatja.

- Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét. Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

1.6. Általános munkarend

(1) Nyitva tartás: 7^{00} órától maximum 18^{00} óráig . A pedagógusi ügyelet kezdete 7^{00}.

(2) Napi életrend

- a tanítás 7.45 órakor kezdődik;
- a tanítási órák időtartama 45 perc;
- a szünetek 10 és 15 percesek;
- a rekreációs idő alsó tagozatban: 11^{40}-14^{00} között; felső tagozatban: 12^{30}-14^{10} között;
- az ebédeltetés 11.40 és 14 óra között történik
- a napközis foglalkozások 14-16 óráig uzsonnaszünet 14^{50} -15^{05} között,
- a választható tantárgyak oktatása a 8. és a 9. órában történik
- nem tanórai foglalkozások elsősorban 14^{00} után, legkésőbb 18^{00} óráig folynak.
- A tantárgyi órák sorrendjét, a nem tanórai foglalkozások helyét és idejét az órarend határozza meg.

Az ügyeletesek és hetesek feladatait, tanulók jogait és kötelességeit az iskolai házirend tartalmazza.

(3) Heti rend, tanév rendje

Az iskola heti rendjét az órarend tartalmazza.

A tanév rendjét az éves munkaterv tartalmazza. A munkatervet minden tanév elején /szeptember 15-ig/ kell elkészíteni, amely egy tanévre szól. Tartalmazza az iskola tervezett programjait, rendezvényeit a felelős pedagógusok nevével, valamint a tanítás nélküli munkanapokat, szüneteket is.

(4) Tanítás nélküli munkanap, szünetek ideje

Az iskolában a tanulóknak az év minden munkanapján - kivéve a takarítási szünetet –tudunk meleg ételt biztosítani. A tanítás nélküli munkanapokon, illetve szünetekben jelzett igény esetén, teljes áron biztosított a tanulók étkezési lehetősége.

Az ilyen időszakokra - legalább 8 diák jelentkezése esetén - az iskola megszervezi a tanuló-felügyeletet is. Az osztályfőnökök előzetesen felmérik, hogy kik kérik ezeket a szolgáltatásokat. Csak az írásban közölt jelentkezések fogadhatóak el.

Felügyelet: 7^{00} - 17^{00}; ebédidő:11^{30} - 13^{30}

(5) A könyvtár nyitva tartása

Az iskola területén - Alsónánán és Várdombon egyaránt - jól felszerelt kétfunkciós könyvtár működik, amely hetente kétszer a falu lakosainak is rendelkezésére áll.

A könyvtárban könyvtári órák, tanórák tartására is van lehetőség, melyeket a szaktanárok tartanak. Nagy a jelentősége a tehetséggondozásban is. A rekreáció ideje alatt, de délutánonként is olvasgathatnak, könyvet kölcsönözhetnek, zenét hallgathatnak, vagy videózhatnak itt a gyerekek.

A könyvtár nyitva tartását - a pedagógusok és diákok igényeinek megfelelően - minden tanév elején kell meghatározni és a munkatervben kell rögzíteni. Az adott tantárgyak tanmeneteiben a könyvtári tanórai foglalkozásokat jelölni kell.

1.7. Nem tantárgyi tanulás

A választott program pedagógiája alapján a tanulás nem szűkíthető le csak a tantárgyi tanulásra. Az iskola működését tekintve a tanulás, mint főfolyamat következő részfolyamatokból áll:

- én- folyamatok tanulása;
- magatartáskultúra tanulása;
- tantárgyi tanulás;
- a munka tanulása;
- játéktanulás;
- a szabadidő hasznos eltöltésének tanulása,
- a tanulás tanulása;
- környezetkultúra tanulása;
- a szocializáció tanulása
- egészséges életmód tanulása
- környezettudatos magatartás tanulása stb.

Természetesen ezek a mindennapi praxis során nem különíthetők el, és nem is szabad elkülönítve kezelni őket. A pedagógusoknak pontosan látniuk kell, hogy a tanuló a tevékenysége végzése során mely tanulási folyamatban vesz részt, melyikben szorul segítségre, melyben kell megerősíteni, illetve korrigálni.

Pl. Egy verekedésből adódó konfliktusos helyzet megoldása vitathatatlanul magában hordozza az én-folyamatok, a magatartáskultúra, és a szocializáció tanulásának lehetőségét.

A pedagógiai gyakorlat legnehezebb részéről van szó, amely legtöbbször még időben sem határolható be. Pl.: Nevetségesnek tűnne azt mondani, hogy a

helyes magatartáskultúra tanulása 13^{00} - 13^{30} között történjen. A tantárgyi tanulás idejét az órarendi beosztás kiköti ugyan, de az sem szűkíthető le csak arra az intervallumra. Egy-egy üzemlátogatás vagy tanulmányi kirándulás, a könyvtár, a folyóiratok stb. mind-mind segíthetik, és hatékonyabbá tehetik a tantárgyi tanulást.

A pedagógusok személyisége és tudása meghatározza az iskolában folyó nevelő munka minőségét. Különösen igaz ez a nem tantárgyi tanulás folyamataira. A folyamatok irányítását, a helyes és az egységes értékrend kialakítását segítendően az iskola pedagógusai a következő segédleteket készítették el:

(1) Magatartási szabályaink;
(2) A tanulók magatartására vonatkozó követelményrendszer;
(3) A kulturált viselkedés feladat gyűjteménye;
(4) A tanulók általános, ügyeletesi és hetesi feladatai;
(5) A terítés, a felszolgálás és az étkezés normái;
(6) A Diáktanács működési szabályzata.

Feltétlenül fontos a tanulók beavatása az adott folyamatokba, ezért a rájuk vonatkozó normák megfogalmazása 1. szám 1. személyben történt. A tanulók magatartására vonatkozó követelményeket az osztálytermekben, a házirendet és az étkezéssel kapcsolatos normákat tagozatonként ki kell tenni elérhető helyre.

A normák és szabályok megalkotása során az iskola diákönkormányzatának véleményezési és javaslattevő joga van.

A követelmények pontos, határozott megfogalmazásával a gyerekek szociális hátránya és beilleszkedési nehézségei is csökkenthetők, hiszen az ember alapvető tulajdonsága a megfelelni akarás. Nagyobb és tartós siker a gyermek azonosulása során érhető el.

A tanulmányi kirándulások fontos kiegészítői a tantárgyi tanulásnak. A tanulók olyan tapasztalatokra tehetnek szert, amelyekkel egyébként a mindennapok során nem találkoznak. A tapasztalatok sokfélesége kihatással van a nem tantárgyi tanulás más területeire is. Pl.: Az életszerű szituációk igazi fokmérői lehetnek a gyerekek kulturáltságának és neveltségének, de az értékítéletüket is alakítja.

A kirándulási terv elkészítésével és megvalósításával az iskola el akarja érni, hogy a 8. évfolyam végére minden tanuló megismerje hazánk legszebb és legfontosabb tájait, ezért a tanulmányi kirándulásokon minden tanulónak részt kell vennie. Az anyagi hátteret szülői felajánlással, hulladékgyűjtéssel, alapítványi támogatással biztosítjuk.

Az iskola pedagógiai célkitűzésének elérését segítik az immár hagyományossá vált programok és rendezvények is.

Ezek megrendezésének célja sokféle:

- hagyományápolás;
- a gyerekek önmegvalósításának segítése;
- tehetséggondozás;
- a faluhoz, a falu lakosaihoz való kötődés kialakítása;
- az iskolában folyó tevékenységek megismertetése;
- az iskola hírnevének növelése;
- művelődés, ismeretbővítés;
- kitekintés, az iskola helyes önértékelésének segítése;
- tapasztalatszerzés; rutinszerzés,
- a szabadidő hasznos eltöltésének tanulása;
- a szocializáció tanulása;
- nemzettudat, identitásra nevelés.

A képzőművészet tanulása kétdimenziós tevékenység. Az egyik a művészetek megismerése, a másik az alkotás. A megismerést, a tapasztalást szolgálják az iskolagalériában kéthavonként megrendezett művészeti kiállítások. Így a gyerekek és a felnőttek közvetlen kapcsolatba kerülhetnek a művészi alkotásokkal, de a tanulóink munkái is évente kétszer, szintén kiállítás formájában megtekinthetők.

Az iskola pedagógiai elveinek megfelelően nem a tanárt tekinti az egyetlen információhordozónak. A pedagógusok egyik legfontosabb pedagógiai feladata az alkotásra nevelés. A tanulókat olyan produktum létrehozására kell felkészítetni, amely eredetinek és újnak tekinthető.

A művészeti jellegű alkotások egy-egy képben, szerepjátékban, pantomimban, táncban stb. jelennek meg. Az önmegvalósítás fontos részét képezik az ezeket bemutató rendezvények, valamint a különböző versenyek.

Az iskolának a faluban közművelődési feladatokat is el kell látnia, mert az értékközvetítés nem szűkíthető le az iskola kerítésén belülre, illetve az iskola nevelési célkitűzéseinek megvalósítását a környezete nagyban befolyásolni tudja.

1.8. A tantermen kívüli digitális oktatás

A digitális munkarendben a tananyagtartalmak online átadására és online számonkérésre kerül sor. E munkaformában a pedagógusoknak legalább a tanórák 2/3-át közvetlen, direkt módon meg kell tartaniuk. Az intézmény a Kréta-rendszer DKT-felületét preferálja, de kiemelten ajánlja az Oktatási Hivatal oldalán megjelent módszertani ajánlásban felsorolt kommunikációs felületeket, vagyis nem szabja meg a kötelezően használandó közösségi portálok, platformok, online kommunikációs csatornák körét.

A digitális munkarend során a Házirend szabályai továbbra is érvényben vannak. A digitális munkarend nem iskolai szünet, hanem a

tanulmányi kötelezettség aktuálisan megvalósítható egyetlen módja. Ezért az osztályfőnökök, a tanítók illetve a szaktanárok által kiadott feladatok határidőre való teljesítése, visszaküldése, valamint a tudáspróbák megoldása kötelező érvényű, azok be nem tartása elmarasztalást von maga után. Órarend szerinti óra esetén a pedagógusok az előzőek szerint online videókapcsolatot létesítenek az osztályaikkal és tanulócsoportjaikkal a magyarázatok, az előrehaladás nyomon követése érdekében. A tanuló kötelessége részt venni ezeken a tanórákon. Senki nem készíthet fénykép-vagy videófelvételt a tanórák során. Tilos bármilyen jellegű oda nem illő tartalom feltöltése, megosztása, posztolása.

Az internet hiánya esetén intézményvezetői döntés alapján a tanuló mentesíthető a digitális munkarendben való aktív részvétel alól. Az intézményvezető (az osztályban tanítókkal, a szaktanárokkal egyeztetve) a tanuló részére a követelmények teljesítésére egyéni eljárásrendet állapíthat meg a hagyományos papíralapú feladatátadást helyezve előtérbe, melyről írásban tájékoztatja a szülőt/gondviselőt. Internetelérhetőség esetén a többgyermekes családok tanulóinak digitális tanórákon való részvételének segítésére intézményvezetői döntés alapján eszköz-segítséget nyújtunk.

A tanulói jelenlétet a Kréta-rendszerben az adott óra naplózásánál üresre kell állítani. Az osztályfőnökök felelőssége fokozott a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók esetében. Veszélyeztetettség esetén a jelzési kötelezettség továbbra is indokolt.

Az adott órára tervezett anyag, segédanyagok linkje, házi feladat minden esetben rögzítésre kerül az óra naplózásánál a házi feladat résznél. A nevelőtestülettel való kapcsolattartás a Kréta rendszeren, a közös levelezőlistán illetve a Skype-felületén történik.

A digitális munkarendben folyó távoktatás adminisztrálásakor a KRÉTA felületen a nappali munkarend során bevált gyakorlatot kell folytatni. Az értékelés platformja továbbra is a KRÉTA felülete.

A digitális munkarendben a tanárokkal szemben intézményi elvárás a digitális kompetenciák folyamatos fejlesztése, a távoktatási módszertanban való jártasság megszerzése, az intézmény által ajánlott alkalmazások megismerése, az interneten fellelhető oktató videók megtekintése. A távoktatáshoz szükséges eszközöket és a teljes sávszélességet, igény esetén, az ajánlott térköz-távolság betartása mellett, az intézmény a munkatársai részére biztosítani köteles. Az intézmény elvárja, hogy a távoktatás céljára kialakított tananyagokban a tanárok forrásmegjelölést használjanak, valamint kialakítsák diákjaikban a felelős és etikus internet-felhasználó magatartást.

A digitális munkarenden jellemző sajátos munkaformákon túl a pedagógiai programban leírt elvektől semmilyen formában nem tér el az intézmény. A beszámoltatás rendszerességére, az értékelés alkalmazható formáira, gyakoriságára, rendjére, az évfolyam követelményei teljesítésének rendjére továbbra is a pedagógia programban leírtak az irányadók.

A pedagógusok munkaidejükben a távoktatás szakszerű üzemeltetéséhez szükséges előkészületeket, az e-tananyagok összeállítását, a választott online keretrendszerbe történő feltöltését, a tanulókkal való kapcsolattartást, a tanulói munkák ellenőrzését, a tanulók tanulmányi előrehaladásának nyomon követését, értékelését, továbbá a munkavégzésüknek a köznevelési regisztrációs és tanulmányi alaprendszerben történő dokumentálást végzik. A szokásostól eltérő munkaforma a szülőkkel való intenzívebb kapcsolattartást is szükségessé teszi, ezért a pedagógusok nagyobb gyakorisággal tájékoztatják a szülőket KRÉTA kommunikációs felületén keresztül. A KRÉTA-rendszer valamennyi szülő részére elérhető. Amennyiben egyéb, elfogadható okokból ott mégsem valósulhat meg a párbeszéd, az iskola további kommunikációs csatornákon keresztül is a szülők rendelkezésére áll (például: telefonon, levélben, legvégső esetben, az ajánlott térköztávolság betartásával, személyesen.)

Az online oktatás alatt minden munkanapon vezetői ügyeletet tart az igazgató illetve az igazgatóhelyettes 8-15 óráig. Tantermen kívüli digitális oktatás esetén felelősségi körükbe tartozik digitális munkarenddel zajló oktatás zavartalanságának biztosítása, a pedagógusok távoktató munkájának ellenőrzése, nyomon követése, valamint a menet közben érkező felsőbb utasítások helyi szintű betartása és betartatása a munkakörből fakadó tanügyigazgatási és adminisztratív feladatok ellátása mellett. Az egyéb kapcsolattartás (ügyfélfogadás) e-mailben, közösségi médián vagy telefonon történhet. Csak különleges indokkal és kizárólag telefonos egyeztetést követően kerülhet sor személyes ügyfélfogadásra az előírt térköztávolság és higiénés szabályok betartása mellett.

1.9. Egyéb foglalkozások rendje

1.9.1.A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Intézményünkben a kötelező tanórai foglalkozásokat a tantárgyfelosztásban meghatározott pedagógusok tanítják. A szakkörökre történő jelentkezés az előző tanév végén írásban történik. A szakkörök megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, követelményeit elektronikus formában tároljuk. Választható szakkörök, melyek a jelentkezők számának függvényében (minimum 8 főtől) indulnak, a következőek:

Várdombon:

Matematika (alsó 1 ó. - felső 1 ó.) - 2 óra
Labdajátékok – 1 óra
Színjátszás (5-8. osztály) – 1 óra
Néptánc (5-8.) – 1 óra
Informatika (7-8.) – 1 óra
Rajz (alsó-felső) – 1-1 óra
Kézműves (5-8) – 1 óra
Társastánc (Gemenc Sport Tánc Egyesület – művészeti iskola szervezésében)

Alsónána:

Matematika – 1 óra
Színjátszás – 1 óra

1) **Énekkar** *Várdombon* (1 alsó 1 ó felső 1 ó.) – 2 óra
Az iskola minden olyan tanulójától elvárja az énekkarban való tevékenységét, akinek megvannak az ehhez való képességei.

2) **Matematika szakkörre** a szaktanárokkal való egyeztetés után lehet csak jelentkezni a tanév elején. A szakköri, énekkari tagoknak a szakkörvezető, karvezető felkérésére részt kell venniük a versenyeken, illetve szerepelniük kell az iskola rendezvényein.
A szakköri minimális létszám: 6 fő

3) **Iskolai sportkörök** - du. 14^{45} után

Várdombon:
Tömegsport - 3 csoport (alsó, felső (fiú, lány) – 6 óra

Alsónána: 1 csoport - 2 óra

Pedagógiai folyamatok:
- egészséges életmódra nevelés;
- mozgáskultúra fejlesztése (mindennapos mozgás igényének kialakítása);
- tehetséggondozás;
- szocializáció fejlesztése.

A tömegsporton való részvétel alkalomszerű is lehet.

4) **Gyógytestnevelés** – du.12^{30} és 16^{00} óra között/ Csoportonként 2-3 óra

Pedagógiai folyamatok:

- a testi és lelki egészségesre nevelés
- hátránykompenzálás.
- egészségügyi fejlesztés: habilitáció, rehabilitáció.

A gyerekek minden tanév májusában egy szűrésen vesznek részt, amelyet az iskolaorvos végez. A szaktanár tájékoztatja az érintett gyermekek szüleit a szűrés eredményéről. Beiratkozás szülő írásbeli kérelme alapján történik.

5) **Korrepetálás** - du. 12^{40} - 16^{00} között

Várdombon:
8 óra /évfolyamonként 1 óra, elsősorban: magyar, matematika /
Alsónánán: 2 óra

Pedagógiai folyamatok:

- én-folyamatok tanulása
- tanulás tanulása;
- hátránykompenzálás;
- felzárkóztatás.

Részvétel: szaktanárok kijelölése alapján vagy szülői, illetve tanulói kérésre.
Minimális létszám: 3 fő

6) **Továbbtanulásra, felvételikre felkészítők** - du 14^{00} - 16^{00} között, igény szerint

Várdombon a tanév első félévében 8. osztályosok részére:
matematika-1 óra
magyar-1 óra
német-1 óra (7.-8. o. alapvizsgára felkészítés)

Pedagógiai folyamatok:

- én-folyamatok tanulása;
- tanulás tanulása;
- tantárgyi tanulás;
- hátránykompenzálás;

- tehetséggondozás;
- középiskolára felkészülés segítése.

Jelentkezés: tanév elején, egész évre szól
Minimális létszám: 6 fő

7) Napközi:

Várdombon:
2 alsós csoport és 2 felsős csoport
Alsónánán: 1 csoport, 1-4.o.

Pedagógiai folyamatok:
- magatartáskultúra tanulása;
- kultúrált étkezés tanulása;
- játéktanulás;
- a szabadidő hasznos eltöltésének tanulása;
- tantárgyi tanulás, tanulás tanulása;
- hátránykompenzálás;
- szocializáció tanulása.

8) **Egyéni foglalkozások, kompenzálás** - du 12^{45} - 16^{00} között

*Várdomb:*8 ó
Alsónána: 2 ó

Pedagógiai feladatok:
- én-folyamatok tanulása;
- hátránykompenzálás,
- alapkészségek fejlesztése;
- tanulás tanulása.

Részvétel: a szakszolgálat (SNI, BTM) vagy a szaktanárok javaslatára, a szülővel egyeztetve

9) Logopédiai ellátás

Logopédus által végzett felmérés és/vagy szakszolgálat javaslatára vagy a szülő beleegyezésével, kérésére. A feladatot utazó gyógypedagógus igénylésével látja el az intézmény. A logopédiai foglalkozásokon részvétel ütemezését a logopédus és az igazgató készíti el.

1.9.2 Egyéb iskolai szolgáltatások

(1) **Könyvtár**: A tanulók részére mindennap, a falu lakosainak hetente két alkalommal a tanév elején megállapított nyitva tartás szerint, a szolgáltatás igénybevétele ingyenes.
(2) **Kiállítások**: Kéthavonta egy alkalommal - ünnepélyes kiállítás megnyitó után – két hétig ingyenesen látogatható az iskola aulájában.
(3) **Internet használata** -A tanulók és a falu lakosainak részére
Nyitva tartás a könyvtári kölcsönzés ideje alatt.
(4) **Szociális ellátás** – A tanulók étkezési lehetőségének biztosítása. /napközi, menza /.
(5) **Úszásoktatás** – Az 1-6. osztály a mindennapos testnevelés keretében úszásoktatásban részesülnek. A tanulók kíséretéről az intézmény gondoskodik.
(6) **Hit- és erkölcstan tantárgy** oktatásáról az egyházak/hitgyülekezetek gondoskodnak. Az intézmény ingyenesen helyet és eszközt biztosít –előzetes megbeszélés alapján - az oktatásához.

1.9.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.

A mindennapokban fölvállaljuk a problémákat és a konfliktusokat hordozó szituációelemzést.

Az egyéni bánásmód- pedagógiából kiindulva a pedagógusok teendője a diagnosztizálás és a segítő beavatkozás.

A segítő beavatkozás során fokozottan érvényesíteni kell az értő figyelem; a pozitív magatartási szokások erősítését, a negatív szokások leépítésének elveit.

A korrigáló nevelés módszerei tanórán és tanórán kívül :

- egyéni fejlődési program szerinti haladás;
- élethelyzetek elemzése;
- szerepjátékok segítségével a gyerekek szociális készségének fejlesztése;
- drámajátékok;
- önismeret fejlesztése;
- akaratfejlesztő gyakorlatok.

Külső szakemberek segítségének kérése:

- Nevelési Tanácsadó;

- Gyermek Ideggondozó.

1.9.4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek

a) Családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek az alábbi dimenziók alacsony szintje miatt:
- Lakásviszonyok;
- kulturális helyzet, életmód;
- jövedelem;
- egészségi állapot;
- szülők életkora (túl fiatal, túl idős);
- családi hagyományok (kapcsolatok, erkölcsi, szociális, nevelési);
- erkölcs;
- csonka család;

b) Lakókörnyezete miatt hátrányos helyzetű
- a lakókörzet negatív hatásai;
- kifogásolható magatartású, erkölcsű gyermekcsoporttal, felnőttel való kapcsolat

c) Iskolai környezetben:
- bejáró
- nem megfelelő helyzet a közösségben.

Év eleji feladatok az éves segítő tevékenységek megtervezéséhez:
- hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása, a hátrány meghatározása;
- tevékenységek megtervezése, ütemezése a tanévre;
- tevékenységek megvalósítása;
- eredmények számbavétele, további fejlesztés megtervezése.

A szociális hátrány enyhítését szolgáló tevékenységek:

- felzárkóztató programok: fejlesztő foglalkozások, korrepetálás
- tehetséggondozó programok:
  - matematika szakkör
  - tánc és színjátszás szakkör
  - kézműves szakkör
  - énekkar
  - labdajátékok

- önismereti, egészségvédő – megelőző programok beépítése a helyi tantervbe;
- kirándulások szervezése;
- tanulmányi kirándulásokhoz, táborozáshoz való hozzájárulás A Várdombi Gyerekek Magasabb Műveltségi Színvonaláért Alapítvány támogatásával;
- bemutatkozó előadás;
- felvilágosító munka a szociális juttatások és szolgáltatások
- lehetőségeiről szülői értekezleten;
- étkezési támogatás;
- napközi és tanulószoba működtetése;
- pedagógiai szakszolgálathoz irányítás.

1.10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciáka.

a.) Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

b.) A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat:

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

c.) *Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása*

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása:

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

d.) A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata -a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra:

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

1.11. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.

1.11.1 Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységei

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelős /of/ tevékenysége;

(1) Problémaészlelés, okok megkeresése:
- magatartási zavarok és lehetséges okaik feltárása;
- életviteli zavarok okainak feltárása, a tanulók szociális helyzetének megismerése;
- hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek számbavétele.

(2) Lehetőség szerint segítségnyújtás:
- a szülők behívása /beszélgetés/,
- a szülők megkeresése, családlátogatás;
- módszertani tanácsadás szülőknek és kollégáknak;
- egyéni bánásmód a gyerekekkel szemben;
- az illetékes szakember értesítése / Gyermekjóléti Szolgálat /.

1.11.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásirányítás;
- napközi, tanulószoba, korrepetálások;
- egyéni foglalkozások, kompenzáló program /13. sz. melléklet/.
- logopédiai szűrővizsgálatok szervezése 1. osztályban, illetve probléma észlelése esetén (november vége, tanév vége);
- Képességek felmérése első osztályba lépéskor és első osztály végén az OM által kiadott Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszerrel.
- Tanulás tanulása kereszttanterv alapján intenzív tréning szervezése kompenzáló foglalkozás keretében.
- a kiszűrt tanulók fejlesztése, átirányítása a probléma típusa, súlyossága szerint:
    - logopédiai foglalkozásra;
    - fejlesztő pedagógushoz;
    - kompenzáló foglalkozásra;
    - Nevelési Tanácsadó
    - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz.

1.12. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

(1) Az iskolák kötelező eszköz- és felszerelés jegyzéke
(2) A szükséges taneszközök jegyzéke (melléklet)

1.13. A szülő, tanuló, iskolai együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

1.13.1 A tanulók tájékoztatásának formái

a/ folyamatos
- iskolai faliújságon / aula, folyosó /;
- tagozati, iskolai szintű tájékoztatással;
- osztály faliújságon /az adott osztályt érintő információk/;
- a Tanév rendje kifüggesztésével;
- DÖK (diákönkormányzati) üléseken (havonta).

b/ aktuális
- osztályfőnök tájékoztatója révén;
- iskolagyűlés, tagozati gyűlés alkalmával;
- igazgatói körlevél útján.

c/ értékelő, összegző:

- iskolagyűlésen, tagozati gyűlésen félévente legalább egy alkalommal;
- diákközgyűlésen évenként legalább egy alkalommal.

1.13.2 A tanulók véleménynyilvánításának formái

A véleményezési jog szempontjából az alábbi nagyobb közösségek különíthetők el: alsó tagozatos tanulók és felső tagozatos tanulók.

a/ A tanulók nagyobb közösségét érintő kérdésekben

- DÖK üléseken, nevelőtestületi értekezleten, iskolagyűlésen, tagozati gyűlésen szóban;
- DÖK- ön keresztül az igazgatónak írásban vagy szóban;
- osztálytitkárok vagy osztályfőnökök közreműködésével bármelyik pedagógusnak vagy igazgatónak szóban;
- igazgatói fogadóórán.

b/ Egyéni kérdésekben

- írásban vagy szóban az igazgatónak;
- osztályfőnöknek vagy bármelyik szaktanárnak szóban vagy írásban;
- igazgatói fogadóórán.

Igazgatói fogadóóra tanulóknak:

- minden hónap első szerdája $13^{\underline{00}}$-$15^{\underline{00}}$ között.

1.13.3. A szülők tájékoztatásának formái:

a/ folyamatos

- KRÉTA-rendszeren keresztül;
- a Tanév rendje kézbeadásával;
- Szülői értekezlet, nyíltnap, fogadóóra alkalmával;
- Szülői munkaközösségi gyűlésen;
- az iskola honlapján.

b/ aktuális, rendkívüli

-az elektronikus napló levelezési rendszerén keresztül

- tájékoztató levél küldésével;

– pályaválasztási tanácsadás;
– meghívóval.

c/ értékelő, összegző
– év elején és félévkor az iskolai alsónak és felsőnek (közös) szülői értekezleten;
– Bemutató előadással;
– Év végi kiállításon;
– Suliságok iskolaújságban;
– írásos beszámoló a falu weboldalán.

1.13.4. A szülők véleménynyilvánításának fórumai:

– szülői értekezletek;
– szülői munkaközösség;
– az iskola által küldött kérdőívek kitöltése és visszaküldése;
– személyes megkeresés előre egyeztetett időpontban vagy igazgatói fogadóórán.

A véleménynyilvánítás történhet szóban vagy írásban.

1.13.5. A tanuló, a szülő és az iskola (pedagógus) együttműködésének rendje

(1) Az iskola lehetőséget biztosít a szülői munkaközösség működésére, valamint a DÖK működésére (hely, idő és eszköz biztosítása;
(2) DÖK, illetve szülői munkaközösség kezdeményezéseinek meghallgatása, megbeszélése, megvalósításuk támogatása;
(3) A tanulóknak és a szülőknek joga van megismerni, és véleményt alkotni az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, a szervezeti és működési szabályzatáról.
(4) A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

i. saját működéséről,
ii. a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyageszközök felhasználásáról,
iii. hatáskörei gyakorlásáról,
iv. egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
v. az iskolai, diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

(5) Az iskola lehetővé teszi a DÖK, illetve szülői munkaközösség kérésére képviselőik jelenlétét a nevelőtestületi értekezleten;
(6) Az iskola havonta, maximum kéthavonta biztosít konzultációs lehetőséget a szülők számára (szülői értekezlet, fogadóóra, nyíltnap;
(7) A szülők az iskola minden programjáról tájékoztatást kap (mikor, milyen program);
(8) A szülő az iskola bármelyik programján részt vehet, de be kell tartania a rendezvényre vonatkozó szabályokat.

2. Az iskola helyi tanterve

2.1. A Nat-ból adódó feladatok megvalósítása

2.1.1. Etika és a hit- és erkölcstan oktatására vonatkozó szabályok

2013 szeptemberétől kötelező az erkölcstan tanítása tantárgyi keretek között minden iskolában. Ezen órák megtartását bármelyik egyház felvállalhatja. Ez esetben hit- és erkölcstanoktatásról beszélünk.

A tanulók és szüleik eldönthetik, hogy az etika órát vagy a hit- és erkölcstan órát választják, ezen belül melyik egyház szervezésében.

Az iskola a 20/2012. (VIII.3.) EMMI rendelet utasításainak megfelelő eljárásrendet követve tájékoztatja, nyilatkoztatja a szülőket, az eredményekről értesíti az érintett egyházakat, és a tanév során lehetőséget biztosít az órák megtartására. Az órák évfolyamonként ugyanabban az időben külön-külön teremben, előre egyeztetett időpontban kerülnek megtartásra. A leendő első osztályosoknál a beiratkozásnál kell nyilatkozni, a leendő ötödikeseknek május 20-ig. A tanév megkezdése után már nem lehet változtatni a nyilatkozaton, a beiratkozás egész évre szól. Az évközben beiratkozó tanulóknál a beiratkozáskor kell nyilatkozni.

Az alsó és felső tagozaton az etika/hit és erkölcstan órák külön tantárgyként jelennek meg. Az órarend összeállításánál figyelni kell arra, hogy a tanórák évfolyamonként egy időben legyenek, ezzel is segítve a választás érvényesíthetőségét.

2.1.2. Tanulásszervezés

Iskolánk 16 óráig szervez kötelező és választható foglalkozásokat. 16 és 17 óra között szülői igény esetén felügyeletet biztosít.

A délutáni foglalkozások között elsősorban a sport (4. és 5. testnevelés), művészeti tanórák, a tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, és a házi feladat elkészítését szolgáló napközis tanórák kapnak helyet. A délelőtti és délutáni foglalkozások között legalább 45 perces ebéd, ill. szabadidőt kell biztosítani minden tanuló számára. Az iskola igyekszik alkalmazkodni a foglalkozások megszervezésénél az egyéni tanulói igényekhez (pl.

zeneiskolába járás), de ha ez nem megoldható, a tanulónak kötelező részt vennie az iskolai, számára kötelező foglalkozásokon.

2.1.3. Mindennapos testnevelés szervezése

Iskolánk a mindennapos testnevelést heti 4 vagy 3 kötelező testnevelési órában és 1 vagy 2 kötelezően választható sportfoglalkozás keretében teljesítheti.

A választható sportfoglalkozások kínálata:

- tánc
- iskolai diáksport (DSK)
- labdajátékok
- gyógytestnevelés

A kötelezően választható sportfoglalkozás kiváltható a tanuló írásbeli kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel. Az igazolást a tanulónak szeptember első hetében kell benyújtani.

A kérelmet az igazgató hagyja jóvá.

2.1.4. A mindennapos művészeti nevelés feladatai

A mindennapos művészeti nevelést tanórákon, szakkörökön, kiállítások szervezésével, rendezvényeken szereplés és közreműködés lehetőségével, valamint szabadidőben (iskolán belül és kívül) biztosítja az iskola.

Művészeti nevelés tantárgyi keretek közt az alábbi művészeti ágakban folyik az iskolában:

- Tánc
- Színjátszás
- Bábozás
- Ének-zene, furulyázás
- Vizuális kultúra, művészettörténet
- Mozgókép kultúra és médiaismeret

Iskolai énekkar, kézműves szakkör

Szabadidőben pályamunkák készítése, ünnepekkel kapcsolatos művészeti foglalkozások, kiállítások szervezése, színház- és kiállítás látogatások, művészeti versenyekre való felkészítés.

2.1.5. A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei

Várdombon és a környékén túlnyomó részt német nemzetiségi közösségek élnek. Iskolánkban közel félévszázados hagyományra tekint vissza a német nemzetiségi nyelv oktatása, amelyet a továbbiakban is folytatni kívánunk.

A német nemzetiségi nevelés és oktatás első évfolyamon kezdődik, célja a tanulók nemzetiségi közösséghez tartozásának erősítése, a német kultúra megismerése és a német nyelv tanulása.

Biztosítjuk a kötött nyelvi (5) és népismereti (1) óraszámot az erre a célra engedélyezett többlet tanórai időkeret és a nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének felhasználásával.

Biztosítjuk a szabad választást, melynek részletezését a 2.2. fejezetben ismertetjük.

2.1.6. Az idegennyelv-oktatás

Az informatika egyre nagyobb népszerűbbé válásának köszönhetően fokozott igény merült fel az angol nyelv oktatására.

Az idegen nyelvet kötelezően tanulják azok a tanulók, akik a nemzetiségi oktatást nem választották. Az SNI tanulók kötelező idegen nyelvtanulása 7. osztálytól kezdődik, egyéb részletek a szakértői bizottság szakvéleménye alapján történik. Esetükben a szülők igényei és a tanuló fejlettsége alapján az intézmény vezetősége döntést hozhat a 7. évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás kérdésében.

2.1.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Célok és feladatok:

- A hon- és népismereti tananyag, a helyismereti moduláris oktatási programcsomag szükség szerinti bővítése, kiegészítése, lehetőséget teremt a nemzetiséghez nem tartozók számára, a lakóhely és környéke nemzetiségeinek életkornak megfelelő megismerésére.

• A tanulók először ismerkedjenek meg a magyarországi nemzetiségek legfontosabb hagyományaival, életmódjával és kultúrájával.

1-4.évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatában a nemzetiségismereti tartalmak közvetítése kizárólag cselekvésközpontú legyen. Nem tanítunk adatokat, meghatározott ismereteket. A tartalmak egyrészt integrálhatók a tantárgyakba: ének-zene, környezetismeret, technika, vizuális kultúra. Ebben a korban célszerűbb az integráció, több motivációs lehetőséget biztosít.
A tanulók:

- Nyerjenek betekintést a nemzetiségiek jelenébe és múltjába élmények alapján, szerezzenek alapvető ismereteket azok életéről és mindennapi munkájáról.
- Tudatosuljon bennük – főként a szokások terén –az emberek mássága. Ismerkedjenek meg legalább két különböző szokással.
- Kapjanak indíttatást mondókák, dalok, játékok gyűjtésére, ismerjék meg a népköltészet értékét és szépségét.
- Mutassanak érdeklődést a hagyományok iránt.
- Ismerjék fel a hagyományápolás fontosságát.
- Tantárgyakba integráltan sajátítsák el a tananyagot.

5-8.évfolyam

A tanulók:

- Nyerjenek betekintést egy nemzetiség lakta település életébe.
- Ismerjék a naptári évhez és a valláshoz kötődő legfontosabb ünnepeket, maguk is gyűjtsenek szokásokat, tudják a tanult szokásokat felsorolni és röviden ismertetni. Ébredjen fel érdeklődésük más kultúrák iránt, tiszteljék azokat.
- Legyenek alapvető ismereteik a legfontosabb paraszti munkákkal, kézműves mesterségekkel, ételekkel és ruhadarabokkal kapcsolatosan. Ismerjék az akkori és a mostani étkezés és öltözködés közti különbségeket, a magyarországi nemzetiségek“ lakó-hagyományait”, és a hasonlítsák össze a magyarokéival.
- Fedezzék fel és elevenítsék fel a nemzetiségi hagyományokat, ismerjék a nemzetiségek közötti kapcsolatokat, értsék meg a magyarországi

nemzetiségek nemzetközi kapcsolatait. Ismerjék a Magyarországon élő nemzetiségek legfontosabb jogait.

- Tiszteljék a magyar nép és az országban élő más kisebbségek kultúráját, ismerjék fel a népek közötti kapcsolódási pontokat.
- A nemzetiségek történetének tanulmányozása a magyar államalapítástól a mostani ezredfordulóig vezesse el a tanulókat ahhoz a tényhez, hogy a kisebbség sokszínűségével és kisugárzásával hatást gyakorol a többségi nemzetre.
- A történelmi ismeretek segítséget nyújtanak az előítéletek megjelenési formáinak felismerésében és a jelenség hátterének feltárásában.
- A történelemi témakörök a történelem tantárgy óráin kerüljenek feldolgozásra.
- Az interkulturális tanulás segítségével rávilágítunk a nyelvi és kulturális sokszínűség előnyeire és a saját, valamint más kultúrák meg becsülésére nevelünk.

2.1.8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A BTM-s tanulókról, a szociális vagy egyéb okból hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos tevékenységekről már szóltunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása

Az SNI-s tanulóknak állapotuknak megfelelő, a szakértői bizottság által javasolt szolgáltatásokat kell nyújtanunk. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a tanulóknak fejlesztő, felzárkóztató, ill. egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat szervezünk a szakértői bizottság javaslata alapján a rendelkezésre álló időkeret terhére;
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai és logopédiai foglalkozásokat gyógypedagógus végzi;
- a pedagógusoknak a feladatok megvalósításához hosszabb idősávokat, tágabb kereteket kell megjelölni azoknál a gyerekeknél, ahol erre szükség van, a szakértői vélemények figyelembevételével;

- minden szaktanárnak figyelembe kell venni a szakértői bizottság által javasolt fejlesztési módszereket, felmentéseket a tanulási folyamatok megszervezése során;
- a szaktanároknak szorosan együtt kell működniük gyógypedagógussal a tanulók fejlesztése érdekében.

2.1.9. Korszerű pedagógiai módszerek és tartalmak

Korszerű pedagógiai módszerek, nem formális és informális tanulási alkalmak felhasználása, alkalmazása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentésére, a köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelésére, az egész életen át tartó tanulás elősegítésére, az alap- és kulcskompetenciák fejlesztésére.

A tartalmi szabályozók a tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztését helyezik a középpontba, amelynek eszközét az olyan nevelési-oktatási programok jelentik, amelyek az iskolai életet egészében kezelik, nem kizárólag a tanórákra koncentrálnak, hanem a nevelés-oktatás részének tekintik a tanórán kívül az iskolában eltöltött időt is.
A köznevelés minőségi fejlesztése nem-formális és informális tanulási módszerek megvalósításán keresztül érhető el, hangsúlyt fektetve az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására.
Ezen célkitűzések eléréséhez szükséges:

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a szociális kompetenciák fejlesztését célzó tematikus programok megvalósítás,
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása,
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése,
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése,
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása,
- tanulói közösségépítés,
- az informális és non-formális tanulási lehetőségek alkalmazása, nyitott nevelési – tanulási környezetben megvalósuló programok szervezése.

2.2. A felhasznált kerettanterv

2.2.1. Értékközvetítő és képességfejlesztő program 1-8. osztályos kerettanterve

Célja:

- az általános iskolai tanulók szempontjából az, hogy szembesítse őket a kultúra gazdagságával, készítse fel őket az általános műveltség – 21. században preferált, meghatározó fontosságú – értékeire;
- a műveltség elsősorban képességként interpretálása, ezért a tanterv kompetencia alapú;
- az iskolába lépés kezdetétől a következő kulcskompetenciák és képességcsoportok fejlesztésének preferálása: *kommunikációs képességek, olvasás, információkezelés, döntés, szabálykövetés, lényeglátás, problémamegoldás, alkotás, kritikai hozzáállás, kooperáció, szolidaritás*;
- segíteni a tanulók személyiségét fejlesztő folyamatainak megtervezését (szükségletek, érdeklődés, érzelmek, magatartás, akarat, szokások, attitűdök), a szocializációs és perszonalizációs folyamatok nyomon követését;
- a tanulási folyamatba bevont értékek (tudomány, művészet, hagyomány, természet, vitális értékek, stb.) közvetítése mellett az értékek átörökítésére, megőrzésére, az értékek védelmére, valamint a tanulók értékválasztásra felkészítés;
- A kultúra teljes egészére épít, hogy az általános iskolába járó tanulók kíváncsiságát, érdeklődését, játék- és mozgásszükségletét, alkotókedvét teljes egészében kielégítse.
- a Nemzeti alaptantervben deklarált kiemelt fejlesztési feladatok maradéktalan teljesítését garantálja;
- tömegoktatás keretei között elitoktatás megvalósítása;
- biztosítani a mindennapi testedzést lehetőségét (tanóra, sportköri, szakköri foglalkozások) a helyi tantervbe történő beépítésének biztosításával;
- tanulás centrikus, kooperativitáson alapuló pedagógiai észjárást szorgalmazása, amely feltétele a különböző felkészültségű, tanulási tempójú tanulók differenciált fejlesztésének, valamint a projektmódszer alkalmazásának;
- állampolgárságra, kreatív társadalmi létre, demokráciára nevelés;
- testi és lelki egészségre nevelés;
- környezettudatos magatartásra nevelés;
- pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés.

Főbb alapelvei:

- az eredményes tanulás elvei, megfelelő tanulási környezet, modern tanulási módszerek és egyénre szabott nevelés;
- komplexitás és egyéni bánásmód elve;
- a nemzeti értékek megismerése, megóvása, ápolása és az európai humanista értékrend elfogadása;
- demokráciára nevelés és a nemzeti, illetve nemzetiségi identitástudat kialakítása, erősítése, ápolása;
- egyenlő bánásmód elve;
- esélyegyenlőség elve biztosítása.

2.2.2. Alkalmazott óratervek

Az iskolában az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és azok óraszámait az alábbi táblázatok /óratervek/ foglalják össze. A tantárgyakra jutó óraszámok meghatározása a törvény adta lehetőségek, az ÉKP javasolt óraterve, valamint a helyi igények figyelembe vételével történt. Mindemellett arra törekedtünk, hogy az intézményen belüli egységet megteremtsük, és ugyanolyan feltételeket biztosítsunk mindkét (várdombi és alsónánai) alsó telephelyen.

Az óraszámokat heti bontásban adtuk meg.

Az iskolában közel öt évtizede **német nemzetiségi nyelvoktatás is folyik**. Ennek lehetőségét a felmért igényeket alapul véve a jövőben is biztosítani kívánjuk. Mivel az iskolában párhuzamos osztályok nincsenek, ezért az adott osztályon belül kell a **választhatóságot** biztosítani a nemzetiségi nyelv tanulására. Választásáról az 1. osztályba iratkozáskor dönthetnek az iskolai szolgáltatást igénybe vevők. A beiratkozás 8. évfolyam befejezéséig érvényes, nem kell évente megerősíteni. Ki- és beiratkozás a szülő kérésére csak a tanév megkezdése előtt történhet. Azok a tanulók, akik a nemzetiségi nyelvoktatásban nem részesülnek, a heti kötelező óraszám teljesítéséhez kompenzáló, tehetséggondozó foglalkozáson kell részt venniük.

Az óraterv összeállításánál a **központi kerettanterv tantárgyi rendszerét vettük alapul.** Ezeket vastagon szedve jelöltük. **Az ÉKP**

tantárgyainak megfelelő tantárgyakat ezekbe a tantárgyakba integráltuk. Az integrációt jelölik a táblázatban található nagybetűk. Pl.: Az énekbe integráltuk a táncot. A bábot a magyar nyelv és irodalom, illetve a német nyelv és irodalom tantárgyakba.

Egy adott tantárgyon belül megválasztható 10%-os tartalmat elsősorban gyakorlásra szánjuk, de biztosítani akarjuk az idáig bevált helyi sajátosságok továbbvitelét is, így a minimumtananyagot ez alapján bővítettük.

Osztályok összevonása esetén az összevonás módja szabadon megválasztható, de a törvények által megengedett intézményi össztanórai órakeret nem léphető át.
Az összevont osztályok tantárgyi óraszámának kialakítása során az általános szabályt követjük, miszerint az egyes évfolyamokon eltérő mértékű a heti kötelező óraszám, akkor a magasabb évfolyamra megállapított óraszámokat kell alkalmazni.

Idegen nyelv és német nyelv és irodalom tantárgyak esetén 20 fő fölött történhet csoportbontás.

A informatika oktatásban 4. osztálytól (NAT 2012), illetve 3. osztálytól (NAT-R 2020) részesülnek a gyerekek, de 7.-8. osztályban a legjobbak plusz szakköri órában mélyíthetik el tudásukat. A tanulócsoport létszámát a munkaállomások száma határozza meg. Várdombon 14, Alsónánán 3 munkaállomás adott oktatási célokra.

Ének-zene tantárgyon belül furulyaoktatás is folyik, így osztályösszevonás esetén – főleg, ha első évfolyam is érintett – a két órából az egyik órát osztott csoportban célszerű megtartani az eredményesség érdekében.

Az egyes tantárgyak helyi tantervei pedagógiai programunk mellékletét képezik, melyet elektronikus adathordozón tárolunk.

2.2.2.1. NAT 2012 (Érvényes: 2013. szeptember 1-től) szerint

A helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján az oktatásért felelős miniszter által kiadott, az OFI honlapján közzétett, az általános iskola 1-4. évfolyamára és 5-8. évfolyamára vonatkozó kerettanterv, valamint a német nemzetiségi nyelvoktató nevelés-oktatás kerettantervekkel szinkronban az **„Értékközvetítő és képességfejlesztő program" kerettantervére építve készült.**

Kötelező tantárgyak, minimális óraszámok és felhasználható összes órák száma a kerettantervek alapján:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Kötelező német nemzetiségi nyelvoktató	27	27	27	29
Maximális német nemzetiségi nyelvoktató	31	31	31	33

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		

Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1			
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**3**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret (nem nemzetiségi)	**28**	**28**	**31**	**31**
Kötelező német nyelvoktató	**30**	**30**	**33**	**33**
Maximális német nyelvoktató	**34**	**34**	**37**	**37**

Iskolánk hitvallása szerint az elitnek tartott képzési színvonalat a tömegoktatás keretei között próbáljuk gyakorlattá tenni, és minden egyes tanulóhoz, mint individuumhoz viszonyulunk. **Tanulóink képességét mind szélességében, mind mélységében kívánjuk kibontakoztatni, így iskolánk profilja nem szűkülhet le egy adott területre. Biztosítjuk a tanulók érdeklődésének és képességeiknek megfelelő maximális felkészülést bármely műveltségterületen vagy műveltségi részterületen.**

Élve a törvényi lehetőségekkel **a német nemzetiségi nyelvoktatást nem a többi műveltségterület, tantárgy rovására**, hanem a NAT 2012 kerettanterv ajánlását és az ÉKP kerettanterv főirányvonalát megtartva terveztük meg azért, hogy minden gyerek szükségletének, igényének eleget tudjunk tenni.

NAT 2012 - iskolánk óraterve 2020. szeptember 1-től kifutó felmenő rendszerben

Tantárgy	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom (Mnyi)	7	7	7	7	4	4	4	4
Angol nyelv (2. nyelv)				2	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcstan (E)	1	1	1	1	1	1	1	1

Történelem és állampolgári ismeretek(Tö)					2	2	2	2
Társ-i, államp-i ism.			Mnyi	Mnyi	Mnyi	OF	OF	OF
Honismeret				Mnyi	Mnyi-Tö	Mnyi-Tö		
Önismeret	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	E-Of	E-Of	E-Of	E-Of
Népismeret, néprajz	T-É	T-É	T-É	T-É	T	T	T	T
Helytörténet					N	N	N	
Környezetismeret/Természetismeret	1	1	1	1	2	3		
Bevezetés a term. tud-ba					Ti	TI	F	B-F
Fizika (F)							2	1,5
Biológia és egészségtan (B)							1	2
Kémia (K)							2	1,5
Ökológia, környezettan					Ti	Ti	K-F-B	K-F-B
Földrajz							1	2
Tánc	É	É	É	É				
Báb	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi				
Színjátszás	Mnyi	Mnyi	Mnyi	Mnyi	Mnyi			
Ének-zene (É)	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	2	2	2	2	2	2
Művészettörténet							Vk	Vk
Mozgókép kult. és médiai.								Vk
Technika, életvitel és gyakorlat(T)	1	1	1	1	1	1	1	1
Munka, alkotás és pályai.					Of	Of	Of	Of
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika (I)				1	1	1	1	1
*Könyvtár, önművelés**	Mnyi	Mnyi	Mny	Mny	I	I	I	I
Német népismeret (N)	1	1	1	1	1	1	1	1
Német nyelv és irodalom (Nnyi)	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki (OF)					1	1	1	1
Összesen (a 2. nyelvvel)	28	28	29	32	32	33	36	37

*A **tantárgyneveket vastagon** szedtük, amelyek megegyeznek a NAT 2012 tantárgyneveivel, zárójelben a rövidítésük található. A dőlt betűvel szedett tantárgyak az ÉKP beintegrálható tantárgyait jelöli, amelyek integrációja mértékéről a szaktanár dönt (90-10% megtartásával) a tanmenet készítésénél figyelembe véve az adott osztály képességeit és egyéni igényeit.*

A szabadon tervezhető órakeret a következőképpen került felhasználásra:

1-2. osztály: A szabadon tervezhető órakeret (2 óra), a vizuális kultúrából 1 óra illetve a jogszabály biztosította többletóra a nemzetiségi órák tekintetében került felhasználásra.

3. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) egy órával a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát növeltük meg, a 2 további óra a jogszabály által biztosított többletórával a nemzetiségi óráknál került felhasználásra.

4. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) 1 órával a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát növeltük meg, valamint az informatika oktatását biztosítjuk a tanulóknak. 1 óra a jogszabály által biztosított többletórákkal a nemzetiségi óráknál került felhasználásra.

5. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (2 óra) 1-1 óra a vizuális kultúra és az informatika tantárgyak oktatásánál került felhasználásra. Az idegen nyelvből 1 óra, valamint a jogszabály által biztosított többletórák pedig a nemzetiségi órákhoz kerültek átcsoportosításra.

6. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) 1-1 óra a vizuális kultúra, a természetismeret és a matematika tantárgyak által közvetített ismeretek elmélyítése érdekében került felhasználásra e tantárgyak óraszámainak emelésével. 1 óra az idegen nyelvből valamint a jogszabály által biztosított többletórák pedig a nemzetiségi órákhoz kerültek átcsoportosításra.

7. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) 1-1 óra a vizuális kultúra, a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyak által közvetített ismeretek megszilárdítása és gyakorlása érdekében került felhasználásra. 1 óra az idegen nyelvből valamint a jogszabály által biztosított többletórák pedig a nemzetiségi órákhoz kerültek átcsoportosításra.

8. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) 1-1 órát a vizuális kultúra és a matematika tantárgyak, 0,5-0,5 óra fizika és a kémia tantárgyak

óraszámainak növelésére fordítottunk. 1 óra az idegen nyelvből valamint a jogszabály által biztosított többletórák pedig a nemzetiségi órákhoz kerültek átcsoportosításra.

2.2.2.2. NAT 2020 szerint (Érvényes: 2020. szeptember 1-től)

Helyi tantervünk alapja a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján az oktatásért felelős miniszter által kiadott, az Oktatási Hivatal honlapján közzétett, az általános iskola 1-4. évfolyamára és 5-8. évfolyamára vonatkozó, valamint a német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervekkel szinkronban az **„Értékközvetítő és képességfejlesztő program" kerettantervére építve készült.**

Helyi tantervünkben a tananyagok tartalmát évfolyamonkénti bontásban határoztuk meg. Az egyes évfolyamok tantárgyainál eltértünk a központi kerettantervekben előírt óraszámoktól, amit nevelőtestületi döntés alapján, a szabadon tervezhető órakeretből biztosítunk.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a központi kerettantervek szerint:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1

Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Lehetséges nemzetiségi nyelvoktatás órakeret	27	27	27	28

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Hon- és népismeret		1		
Digitális kultúra	1	1	1	1

Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	1	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi nyelvoktatás óraszáma	31	31	33	33

NAT 2020 Nappali rendszerű német nemzetiségi nyelvoktató általános iskolai nevelés-oktatás óratervei 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben iskolánkban

Tantárgy	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom (Mnyi)	7	7	5	5	4	4	3	3
könyvtár, önművelés	Mnyi	Mnyi			D	D	D	D
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Etika/Hit- és erkölcstan (E)	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem(Tö)					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret							1	
Önismeret	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	E-Of	E-Of	E-Of	E-Of
Néprajz	T-É	T-É	T-É	T-É	T	T	T	T
Helytörténet					N	N	N	N
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Fizika (F)							2	1
Biológia (B)							1	2
Kémia (K)							2	1
Ökológia, környezettan					Tt	Tt	K-F-B	K-F-B
Földrajz							1	2
Tánc	É	É	É	É				
Báb	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi				
Színjátszás	Mnyi	Mnyi	Mnyi	Mnyi				
Dráma és színház								1
Ének-zene (É)	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
Művészettörténet							Vk	Vk
Mozgókép kult. és médiai.								Vk
Technika és tervezés (T)	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra[p]			1	1	1	1	1	1
Testnevelés(T)	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés **(osztályfőnöki)**					1	1	1	1
Német nyelv és irodalom (Nnyi)	5	5	5	5	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Angol nyelv				1	2	2	2	2
Összesen	27	27	27	28	31	31	33	33

Óraszámok alakulása a nemzetiségi oktatás esetén:

1-3. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra vizuális kultúra került átcsoportosításra.

4. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra vizuális kultúra és 1 óra idegen nyelv került átcsoportosításra.

5. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 2 óra idegen nyelv és 1 óra ének zene került átcsoportosításra.

6. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra idegen nyelv került átcsoportosításra.

7. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra a technika és egy óra az idegen nyelv került átcsoportosításra.

8. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra idegen nyelv került átcsoportosításra.

NAT 2020 Nappali rendszerű általános iskolai nevelés-oktatás óratervei 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben iskolánkban

Tantárgy	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom (Mnyi)	**7+1**	**7+1**	**5+1**	**5+1**	**4+0,5**	**4+1**	**3+0,5**	**3+0,5**
könyvtár, önművelés	Mnyi	Mnyi			D	D	D	D
Matematika	**4+1**	**4+1**	**4+1**	**4+1**	**4+0,5**	**4+1**	**3+0,5**	**3+0,5**
Etika/Hit- és erkölcstan (E)	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Történelem(Tö)					**2**	**2**	**2**	**2**
állampolgári ismeretek								**1**
hon- és népismeret							**1**	
Önismeret	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	Mnyi-E	E-Of	E-Of	E-Of	E-Of
Néprajz	T-É	T-É	T-É	T-É	T	T	T	T
Helytörténet					N	N	N	N
Környezetismeret			**1**	**1**				
Természettudomány					**2**	**2**		
Fizika (F)							**2**	**1**
Biológia (B)							**1**	**2**

Kémia (K)							2	1
Ökológia, környezettan					Tt	Tt	K-F-B	K-F-B
Földrajz							1	2
Tánc	É	É	É	É				
Báb	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi	Mnyi-Nnyi				
Színjátszás	Mnyi	Mnyi	Mnyi	Mnyi				
Dráma és színház								1
Ének-zene (É)	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Művészettörténet							Vk	Vk
Mozgókép kult. és médiai.								Vk
Technika és tervezés (T)	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra[D]			1	1	1	1	1	1
Testnevelés[(T)]	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés **(osztályfőnöki)**					1	1	1	1
Angol nyelv				2	3	3	3	3
Összesen	24	24	24	25	28	28	30	3032

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

Osztály	Szabadon tervezhető óraszám	Tantárgy
1.	2	Magyar nyelv és irodalom (+1) Matematika (+1)
2.	2	Magyar nyelv és irodalom (+1) Matematika (+1)
3.	2	Magyar nyelv és irodalom (+1) Matematika (+1)
4.	2	Magyar nyelv és irodalom (+1) Matematika (+1 óra)
5.	1	Magyar nyelv és irodalom (+0,5) Matematika +0,5
6.	2	Magyar nyelv és irodalom (+1) Matematika (+1)
7.	2	Magyar nyelv és irodalom (+0,5) Matematika (+0,5) Hon- és népismeret (+1)
8.	2	Magyar nyelv és irodalom (+0,5) Matematika (+0,5) Dráma és színház (+1)

Továbbra is az intézményünkbe járó **gyermekek szükségleteinek és igényeinek biztosítása** a célunk. Az ÉKP programja alapján fontos figyelnünk azt is, hogy a **magyar nyelv és irodalom adja a tantárgyi tanulás gerincét**, valamint **a logikus gondolkodás kifejlesztése elsősorban a matematika tantárgy kereteiben** valósítható meg, ezért e területekhez tartozó készségek és képességek fejlesztése a legfontosabb, és biztosítani kell minden gyermek számára a fejlődésükhöz szükséges időt.

Alsónánai telephely

NAT 2012 Nappali rendszerű német nemzetiségi nyelvoktató általános iskolai nevelés-oktatás óratervei 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben

Település helyi tanterve 1-4. évfolyam óraszámai nyelvoktató német nemzetiségi oktatás esetén				
	1. évfolyam	**2. évfolyam**	**3. évfolyam**	**4. évfolyam**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6+1
Angol nyelv	-	-	-	2
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4
Etika /Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	1	1	2	2
Technika, életvitel és	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	-	1
Összes óra	**28**	**28**	**29**	**32**

A fenntartói engedélyezés és tanuló létszám függvényében az oktatás összevont osztályokban történik.

Összevontan tanítjuk:
- Német népismeret,
- Etika/Hit-és erkölcstan,
- Ének-zene,
- Vizuális kultúra,
- Technika és tervezés,
- Testnevelés tantárgyakat.

Az évfolyamonként rendelkezésre álló szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

1-2. osztály: A szabadon tervezhető órakeret (2 óra), a vizuális kultúrából 1 óra illetve a jogszabály biztosította többletóra a nemzetiségi órák tekintetében került felhasználásra.

3. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) egy órával a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát növeltük meg, a 2 további óra a jogszabály által biztosított többletórával a nemzetiségi óráknál került felhasználásra.

4. osztály: A szabadon tervezhető órakeretből (3 óra) 1 órával a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát növeltük meg, valamint az informatika oktatását biztosítjuk a tanulóknak. 1 óra a jogszabály által biztosított többletórákkal a nemzetiségi óráknál került felhasználásra.

NAT 2020 Nappali rendszerű német nemzetiségi nyelvoktató általános iskolai nevelés-oktatás óratervei 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben

Település helyi tanterve 1-4. évfolyam óraszámai nyelvoktató német nemzetiségi oktatás esetén				
	1. évfolyam	**2. évfolyam**	**3. évfolyam**	**4. évfolyam**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Angol nyelv	-	-	-	1
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4
Etika /Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összes óra	**27**	**27**	**27**	**28**

Az évfolyamonként rendelkezésre álló szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

1-3. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra vizuális kultúra került átcsoportosításra a nemzetiségi nyelv oktatására.
4. osztály: A szabadon tervezhető órakeret és a jogszabály biztosította többletóra mellett 1 óra vizuális kultúra és 1 óra idegen nyelv került átcsoportosításra a nemzetiségi nyelv oktatására.

Csoportbontás:
Fenntartói döntés függvényében:
- Magyar nyelv és irodalom (összevont osztályok évfolyamonkénti bontása)
- Matematika
- Környezetismeret
- Német nyelv és irodalom
- Angol nyelv

Indokoltsága:

- A német nemzetiségi nyelvet tanulók oktatásának eredményessége így biztosított.
- A magyar nyelv és matematika tantárgyak esetében a csoportbontás célja az oktatás eredményességének biztosítása.
- A szülők elvárásainak való megfelelés.
- A kis létszámú iskolák életben maradásának fontos feltétele.

2.2.2.3. Csoportbontás elvei és indokoltsága

A fenntartói engedélyezés és tanuló létszám függvényében az oktatás előfordulhat, hogy összevont osztályokban történik. Fontos azonban, hogy az anyanyelvek (magyar, nemzetiségi német) és a matematika összevonása kivételt képez.

Csoportbontást az intézményben elsősorban a feltételek szabják meg. Minden esetben a fenntartó engedélye szükséges. Pl. Digitális oktatásnál 14 munkaállomás van. A technikaterem befogadó képessége 18 fő.

Csoportbontást alkalmazunk, ha a német nemzetiségi és/vagy az angol nyelvet tanulók létszáma 20 fő vagy azt meghaladó. Célja az oktatás eredményességének biztosítása.

2.3. Az előírt tananyag és követelményei

Az iskola az Értékközvetítő és Képességfejlesztő Program adaptálását vállalta, ezért az óratervekben szereplő tantárgyakhoz az ÉKP tanterveit választotta alapul. Ezek részletességgel kidolgozott tantervek, de a szabadon választható rész, a beintegrált tantárgyak és a megnövelt óraszámok miatt a szaktanároknak ki kell egészíteniük (helyivé kell tenniük).

A német nyelv és irodalom és a német népismeret oktatásához a német nemzetiségi nevelés és oktatás irányelvei adják az alapot.

A tanulásban akadályozottak számára a speciális tanterv szerinti tantárgyi tantervek a mérvadóak.

A speciális tanterv szerinti tantárgyakat elektronikus formában tároljuk.

2.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

<u>Elsődleges szempontok:</u>

A taneszköz feleljen meg a törvényi előírásoknak és az iskola helyi tantervének.

A tanulók jól tudják használni a tanórákra történő felkészülésben.

A tankönyvek és egyéb nyomtatott taneszközök használhatók legyenek a tanórai tehetséggondozás és a hátránykompenzálás során is.

Az iskola stabilitásra törekszik a taneszközök használatában. Ezzel biztosítani kívánja az évfolyamok közötti tantárgyon belüli egymásra épültséget és folyamatosságot, valamint - az anyagi terhek csökkentése végett - a taneszközök többéves használatát.

Az iskola minden tanulójának az első osztálytól ingyenesen biztosítja a furulyát, amit 8. év végéig kell, hogy használjon. Ha időközben megszűnik az iskolában a tanulói jogviszonya, a furulyát vissza kell, szolgáltassa.

2.5. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet.

Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltétele az adott évfolyam helyi tantervekben rögzített teljesítmény követelményeinek legalább elégséges szintű teljesítése.

Kivételt képez ez alól **az 1. évfolyamon** történő továbbhaladás:

A minimum követelményt nem teljesítő 1. osztályos tanulók a „felzárkóztatásra szorul" minősítést kapják. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.

A 2-8. évfolyamok végén, ha a tanuló bármely tantárgyból, tantárgyakból elégtelen osztályzatot kapott, abban az esetben van lehetősége a továbbhaladásra, ha mindegyik tantárgyból sikeres javítóvizsgát tett.

2.6 Tanulmányok alatti vizsgák

2.6.1 A vizsgák típusai

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha:

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A javítóvizsga időpontja a Tanév rendjében kerül feltüntetésre, de annak mindig augusztus 15. és 31. között kell megtörténnie.
- A javítóvizsga időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szülei a tanév végén (bizonyítványosztáskor) tudják meg.

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulmányait az intézményben folytató tanulónak azokból a tantárgyakból, melyet máshol adott évfolyamon nem tanult, nem akkora óraszámban tanult vagy nem magyar nyelven tanult. A különbözeti vizsga követelményei megegyeznek az osztályozó vizsgáéval. A különbözeti vizsga tantárgyainak, azok tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézményvezetőnek határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

2.6.2 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgarészek meghatározásánál a helyi tanterv felsorolt

elemeiből, a tantárgyak sajátosságaiból indulunk ki, szem előtt tartva azt is, hogy az értékelésnek objektívnek, megbízhatónak és érvényesnek kell lenni.

A vizsgarészek meghatározása:

A tantárgy neve	*A vizsga részei*
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli szóbeli
Történelem	írásbeli szóbeli
Matematika	írásbeli szóbeli
Idegen nyelv	írásbeli szóbeli
Fizika	írásbeli szóbeli
Kémia	írásbeli szóbeli
Biológia	írásbeli szóbeli
Földrajz	írásbeli szóbeli
Ének-zene	írásbeli szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati
Digitális kultúra	gyakorlati szóbeli
Testnevelés	gyakorlati
Környezetismeret	írásbeli szóbeli
Természetismeret/tudomány	írásbeli szóbeli
Etika	írásbeli szóbeli
Technika és tervezés	írásbeli szóbeli
Állampolgári ismeretek	írásbeli szóbeli
Hon- és népismeret	írásbeli szóbeli
Dráma és színház	írásbeli szóbeli

2.6.3. Vizsgakövetelmények meghatározása

A vizsgakövetelmények a helyi tantervben szereplő ismeretek, tevékenységek, műveletek összessége, amelyeket a tanulónak a vizsgán tudnia kell. Azok a kompetenciák azonban, amelyeket a vizsgakövetelmények meghatároznak, csakis olyanok lehetnek, amelyeket a vizsgán mérni lehet.

A vizsgakövetelmény:
- könnyen érthető, egyértelmű, kerüli az általánosságokat,
- konkrétan meghatározott eredményre utal,
- mérhető és értékelhető,
- reálisan teljesíthető.

2.6.4. A vizsgafeladatok tartalma, formája, típusa

A vizsgafeladatok tartalmának megadásakor arról kell dönteni, hogy a feladatok között milyen arányban szerepeljenek a minimum és az optimum szintű követelményekhez, illetve az egyes témakörökhöz, tartalmi területekhez kapcsolódó feladatok. A feladatok aránya a helyi tanterv témaköreinek megfelelő súllyal szerepel.

2.6.5. A feladatlap és a feladatok jellemzői, feladattípusok

A tesztekben szereplő feladatok formájuk szerint a következők lehetnek:

- Feleletválasztós feladatok
- Egyszerű választásos feladatok
- Igaz-hamis típusú feladatok
- Összetett választás (a helyes betűk felsorolásával);
- Struktúra-funkció, illetve ábraelemzés
- Illesztés (párosítás, besorolás - két halmaz közti kapcsolat)
- Nyílt végű, feleletalkotó feladatok
- Rövid választ igénylő feladatok • Hosszabb választ igénylő feladatok
- Ábrakészítés vagy - kiegészítés

A mérőlapok átlagos feladatszáma:

Évfolyam	**Feladatszám**
1-4.	5-6
5-6.	6-8
7-8.	8-10

2.6.6 A vizsgázó teljesítményének minősítése

Az értékelésnek összhangban kell lennie a helyi tantervvel, ezért a vizsgateljesítmény minősítésének formái is a tantárgyak helyi tantervben meghatározott módja szerintiek lehetnek.

Tanulói teljesítmény	Minősítés
100-90 %	5 (jeles)
89-80 %	4 (jó)
79-60%	3 (közepes)
59-40 %	2 (elégséges)
39-0 %	1 (elégtelen)

2.6.7 Az írásbeli vizsga szabályai

Az írásbeli vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező igazgatóhelyettesnek adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon.

A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli feladatokat. A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki úgy, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék. A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet. Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet. A feladatlap előírhatja számítógép használatát, amit az intézmény biztosít. Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik. A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 45 perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezések vonatkoznak a gyakorlati vizsgára is.

A tanulmányok alatti vizsgán a lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A sajátos nevelési igényű vizsgázó a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt
- legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott

- segédeszközt használja,
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen,
- vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

2.6.8. A szóbeli vizsga szabályai

A vizsgabizottság tagjainak száma 3 fő. A szóbeli vizsga kérdéseit a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon.
A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább 15 perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként kifejtendő feladatot kap, melyhez kiválasztja a szükséges segédeszközöket. A segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több. A feladatban szereplő kérdések megoldásnak sorrendjét a vizsgázó határozza meg. A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget. A vizsgabizottság tagjai a feladattal kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a feladat kifejtését befejezte vagy a feladat kifejtésében elakadt. A vizsgázó a feladat kifejtésében akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.

Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A szóbeli vizsgák nyilvánosak, de a részvételi szándékot legkésőbb a vizsganap előtti munkanapon írásban jelezni kell az iskola igazgatójának, és az csak akkor engedélyezhető, ha azzal a vizsgázó is egyetért. A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik. A sajátos nevelési igényű vizsgázó, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel

megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján a gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni.

2.6.9. A gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés,
- digitális kultúra,
- ének-zene,
- vizuális kultúra,
- technika és tervezés

A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá. A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható. A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról. A gyakorlati vizsgarészt–a vizsgafeladatok számától függetlenül –a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotások vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatok alapján kell értékelni.

A tanulmányok alatti vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei a Pedagógiai Program mellékletét képezik.

2.7 A tanulói jogviszony létesítésével kapcsolatos szabályok

Az iskola - beiskolázási körzetétől függetlenül - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz, amennyiben a felvétel nem veszélyezteti a beiskolázási körzethez tartozó gyermek felvételét.

A jelentkező tanuló, amennyiben már iskolás volt, tudásáról - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - felmérők alapján tájékozódnak a pedagógusok. Ha valamely tantárgyból lemaradása van, akkor ezeket - az igazgatóval egyeztetett időtervnek megfelelően - a pedagógus irányításával pótolnia kell. Tanév végén az adott

évfolyam követelményeinek kell megfelelnie, ellenkező esetben a tanuló az évfolyamot ismételni köteles.

Ha a jelentkező tanuló előző iskolájában másik (nem német) idegen nyelvet tanult, akkor lehetősége van, hogy bekapcsolódjon a német nyelv tanulásába (kötelező tanórai keretben), emellett tanulhatja az angol nyelvet is idegen nyelvként.

A német nyelv tanulásának felzárkózási időszakában –melynek időtartamát az igazgató, a némettanár és a szülő együttesen határozza meg személyre szabva – félévkor és év végén a „részt vett" minősítést kapja.

Az az SNI tanuló, aki az adott tantárgy értékelése alól felmentést kapott, fél évkor és év végén az **„értékelés alól felmentve"**(éfm) minősítést kapja. Amennyiben a tantárgy tanulása alól felmentett, úgy a **„felmentve"**(fm) minősítést kapja.

2.8. Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei

A nevelő és oktató munka fontos és elengedhetetlen részét képezi a tanulók munkájának ellenőrzése és értékelése.

Az értékelés nélkülözhetetlen a tanulók továbbhaladásának szempontjából. A gyerekeknek pontosan tudniuk kell, hogy milyen követelményeknek kell eleget tenniük, ezeket milyen mértékben teljesítették, mit kell tenniük az eredményesebb előrehaladás érdekében.

A pedagógusoknak törekedniük kell arra, hogy a gyerekek megtanulják önmagukat és a társaikat reálisan - a követelmények és kommunikációs szabályok szerint - értékelni.

Az értékelésnek előremutatónak kell lennie, valamint motivációs erővel kell rendelkeznie. Át kell hatnia a tanulás - tanítás egész folyamatát. Értékelni a tanuló teljesítményét nem csak számonkérésnél kell. A gyakorlati praxis során történhet az értékelés verbális és nem verbális módon is.

Számonkérés /beszámoltatás/ során győződik meg a pedagógus a tanuló aktuális tudásáról, amelyet többféleképpen értékelhet, minősíthet.

A számonkérés történhet szóban vagy írásban, amelyet legalább szóbeli értékelés követ. A szóbeli és írásbeli számonkérések módja sokféle lehet. Ennek megválasztása a pedagógus kompetenciájába tartozik. Az egyes szaktárgyak jellegzetességeit figyelembe véve a követelmények teljesítése a tanuló gyakorlati tevékenysége alapján is megállapítható.

A tanév elején végzett felmérések diagnosztikus célt szolgálnak. Értékelésükkor a továbbhaladáshoz szükséges tudás meglétének mértékét kell minősíteni: elégséges, közepes, jó, kiváló terminusokkal. Ezeket érdemjegyekre átváltani nem lehet.

Év közben a tanulók teljesítményét az 1. évfolyam első félévében szövegesen értékeljük a következő terminusokkal: kiváló vagy jó vagy megfelelt, illetve felzárkóztatásra szorul. Az első osztály első félévében érdemjegyet – motivációs célzattal – csak abban az esetben adhat a pedagógus, ha minősítésként jelest (5) érdemel a tanuló. Az első évfolyam 2. félévében és a 2-8. évfolyamon egész évben minden tantárgyból érdemjegyekkel értékeljük a tanulók teljesítményét. Az érdemjegyek és félévi osztályzatok: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Havonta a tanulók részére - az előmenetelének folyamatos nyomon követése érdekében - minden tantárgyból legalább egy érdemjegy megszerzésének lehetőségét kell biztosítani, ill. az 1. osztály 1. félévében havi 1 minősítésnek legalább kell lennie. A tanuló érdemjegyeiről, illetve munkájának értékeléséről a szülő az elektronikus naplón keresztül értesülhet.

Az integrált tantárgyi modul esetén az évközi értékelések, jegyek között az óraszám arányaiban meg kell jeleníteni a részmodulok értékelését.

A pedagógus kiemelten fontos feladata, hogy a tanuló tudását szóbeli és írásbeli felelet során is ellenőrizze. Ezek arányát a tantárgy jellege és a tanuló képességei, valamint a tanulóról szóló szakvélemény (ha van ilyen) figyelembe vételével kell meghatározni.

Az elméleti jellegű tantárgyak témakörei végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó felmérő dolgozatot írnak.

Az írásbeli teljesítményeket a pedagógusnak a következő órán, de legkésőbb két héten belül értékelnie kell.

Az írásbeli számonkérés célja többféle lehet:

Ha az adott órára való felkészülésről akar képet kapni a pedagógus-vagyis egy szóbeli feleletet helyettesít írásbele felelettel-, akkor előzetes bejelentés nélkül, bármely tanórán kérhet írásbeli beszámolót a tanulótól. Ennek érdemjegye teljesen egyenértékű bármely szóbeli felelettel.

Ha egy nagyobb témakörről kell számot adni a tanulónak, vagyis átfogó, rendszerező tudásra van szüksége a beszámoláshoz, akkor az ilyen munkára kapott értékelést piros színnel kell dokumentálni, és súlyát legalább duplázva kell számítani.

A témazáró dolgozatban nyújtott teljesítmények minősítésre váltása a következőképpen történik:

	szöveges minősítés esetén:
100-90 % → 5	→ kiválóan teljesített
89-80 % → 4	→ jól teljesített
79-60 %_→3	→megfelelően teljesített
59-40 % →2	→megfelelően teljesített
39-0 % →1	→felzárkóztatásra szorul

Szövegesen az alábbi tantárgyakat, azon belül területeket értékeljük/ az 1. évfolyamon félévkor és év végén, valamint a 2. osztályban félévkor/:

Magyar nyelv és irodalom
- beszéd
- olvasás: hangos olvasás
- néma olvasás (szövegértés)
- írás

Matematika
Ének-zene
Vizuális kultúra
Testnevelés
Nemzetségi német
Természetismeret

(A témazáró feladatainak összetétele a követelmény - minősítésnek megfelelő – elsajátításának értékelését kell, hogy segítse.)

A tanév végén fel kell mérniük a pedagógusoknak, hogy a tanulók teljesítménye hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; meg kell állapítaniuk, hogy a tanulók képességei, és tudásuk hogyan változott az év eleihez képest. Az erre kapott érdemjegyek egy jeggyel befolyásolhatják az év végi osztályzatot.

Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor a tanulók szöveges minősítést kapnak. Teljesítményük értékelésére a kiválóan megfelelt, jól megfelelt, ill. felzárkóztatásra szorul minősítések valamelyikét kapják.

A 3-8. évfolyamon a tanulók tantárgyi (kötelező és választható) teljesítményét számjegyekkel értékeljük. A 2-8.évfolyamon az év végi bizonyítványban pedig a számjegyeknek megfelelő szöveges minősítést kell alkalmazni. Ezeket, a tantárgyankénti minősítéseket a tanuló évközi eredményei, órai munkája, versenyeredményei, ill. vizsgajegyei (pl. nyelvvizsga) alapján kell meghatározni.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, osztályzatokat kell alkalmazni.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, osztályzatokat kell alkalmazni.

A tanuló magatartásának és szorgalmának a félévi és év végi minősítését az osztályfőnök állapítja meg az érdemjegyek, valamint a tanuló, a tanuló osztálytársai és a nevelőtestület véleménye alapján. A minősítést szövegesen kell a félévi értesítőbe is és az év végi bizonyítványba is bejegyezni. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.9 Felmentés egy adott tantárgy tanulása alól

Szakértői vélemény alapján adható, vagy a választható tantárgyak esetén szülői kérésre, indokolt esetben. Ebben az esetben a tanuló korrepetáláson, szakkörön kell, hogy teljesítse a kötelező órájából hiányzó órákat.

Eltekintés egy adott tantárgy vagy tantárgyi részek minősítése alól:
Ha a Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság felmentő javaslatot tesz a tanulónál egyes tantárgyi részek értékelése és minősítése alól, akkor azt figyelembe veszi az iskola. A felmentést az elektronikus napló, a bizonyítvány és az anyakönyv „jegyzet" rovatába záradékként be kell írni.

2.10. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásainak elvei és korlátai

A tanulóknak a képességeikhez igazodó (differenciált) írásbeli és szóbeli házi feladatot adhatnak a pedagógusok.

1.-3. osztályokban házi feladatként csak írás, olvasás, számolás gyakorlását, valamint 5-10 percet igénylő memorizáló feladatot kaphatnak a tanulók / pl. verstanulás, német szavak tanulása /.

A házi feladat mennyiségénél figyelembe kell lenni arra, hogy az adott napon hány óráig van a tanulónak kötelező elfoglaltsága.

A házi feladat adásának célja:

- a tanórán feldolgozott tananyag megerősítése, az ott végzett feladatok gyakorlása;
- önműveléssel a tanultak kiegészítése;
- valamilyen új produktum létrehozása a kialakított képességekre építve.

A megerősítésre szánt házi feladat elvégzése ne vegyen igénybe alsó tagozaton naponta tantárgyanként 10-15 percnél többet, felső tagozaton pedig 30-40 percnél többet.

A másik két estben a házi feladat egy hetes számonkéréssel adható.

Hétvégére és tanítási szünetekre sem adható több házi feladat, mint más tanítási napon. Ez alól kivétel a nyári szünet, mely időtartamára a korosztálynak megfelelő olvasási feladat adható.

A készségtantárgyakból csak a tanuló választása alapján lehet házi feladatot adni. (Pl.: ha otthon befejezi az el nem készült munkadarabot, jobb érdemjegyet kap.)

A házi feladat elkészítését valamint el nem készítését a tanuló szorgalmának minősítésénél kell beszámítani.

2.11. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

2.11.1. Magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

Példás a magatartása annak a tanulónak, aki

- a házirendet betartja;
- ismeri és betartja az iskolai (tanórai és tanórán kívüli) viselkedésre vonatkozó normákat és illemszabályokat;
- társaival, nevelőivel, felnőttekkel udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében önként és aktívan vesz részt;
- iskolán kívüli viselkedésével növeli az iskola jó hírnevét;
- ügyel a környezete (osztály, folyosó, udvar, ebédlő...) tisztaságára;
- ha normát vét, felismeri és önállóan javítja hibáját;
- képes arra, hogy értékelje a maga és mások viselkedését az illemszabályok megtartása, ill. megsértése szempontjából;
- nincs fegyelmi büntetése.

Jó a magatartása annak a tanulónak, aki

- a házirendet betartja;

- ismeri és igyekszik betartani az iskolai viselkedésre vonatkozó normákat és illemszabályokat;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan vesz részt;
- iskolán kívüli viselkedésével növeli az iskola jó hírnevét;
- vigyáz a környezete tisztaságára, felkérésre aktívan részt vesz a környezetvédő munkában;
- képes önmaga és társai értékelésére, hibáit igyekszik korrigálni, javítani;
- nincs fegyelmi büntetése.

Változó a magatartása annak a tanulónak aki
- a házirendet nem minden esetben tartja be;
- ismeri az iskolai viselkedésre vonatkozó normákat, illemszabályokat; de azok betartására többször figyelmeztetni kell;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben gyakran vét az udvariassági és kommunikációs szabályok ellen;
- a közösség életében csak felnőtt felügyelete mellett tud tevékenyen részt venni;
- a kötelességeinek elvégzésére esetenként figyelmeztetni kell;
- nem mindig vigyáz a környezete tisztaságára, előfordul, hogy anyagi kárt is okoz;
- hibáit csak segítséggel tudja korrigálni (javításra hajlandóságot mutat);
- iskolán kívüli viselkedése sértő a környezetére;
- legsúlyosabb fegyelmi büntetése: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki
- a házirendet sokszor megszegi;
- az iskolai viselkedésre és illemre vonatkozó szabályokat ismeri, de legtöbbször nem tartja be;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben gyakran durva, udvariatlan;
- a kommunikációs kultúrája alacsony szintű;
- a közösségi munkában passzív, sokszor ellenálló;
- kötelességeinek elvégzésére legtöbbször figyelmeztetni kell;
- indulatain ritkán tud uralkodni;
- viselkedését nem tudja reálisan értékelni;
- hibáját csak segítséggel tudja korrigálni;
- iskolán kívüli viselkedése gyakran sértő a környezetére;
- igazgatói megrovásban részesült.

2.11.2. A tanulók szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

Példás a szorgalma annak a tanulónak, aki
- az iskolába hiánytalan, rendezett felszereléssel érkezik;
- képességeinek megfelelően, aktívan vesz részt a tanórai munkában, feladatát folyamatosan végzi;
- feladatait (házi feladat, hetesi munka, ügyeletesi teendő stb.) mindig elvégzi, tudását önműveléssel is gyarapítja;
- tanulótársait is segíti a tanulásban;
- a különböző műveltségi területek tantárgyaiból a szellemi és fizikai képességeinek megfelelő a teljesítménye;
- kötelességtudó.

Jó a szorgalma annak a tanulónak, aki
- az iskolába hiánytalan, rendezett felszereléssel érkezik;
- képességeinek megfelelően, aktívan vesz részt a tanórai munkában, feladatát folyamatosan végzi;
- házi feladatait mindig elvégzi, a pedagógus irányításával önműveléssel is gyarapítja tudását;
- tanulótársait a pedagógus kérésére segíti a tanulásban;
- a különböző műveltségi területek tantárgyaiból a szellemi és fizikai képességeinek megfelelő a teljesítménye;
- kötelességtudó.

Változó a szorgalma annak a tanulónak, aki
- az iskolába többször hiányos felszereléssel érkezik;
- feladatát megszakításokkal végzi, tanórán többször kell figyelmeztetni munkájára;
- házi feladatát gyakran nem vagy hiányosan, felületesen oldja meg;
- munkavégzése során változó a kitartása;
- a különböző műveltségi területek tantárgyaiból sokszor nem a képességeinek megfelelő teljesítményt nyújt;
- kötelességeire többször figyelmeztetni kell.

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak, aki
- az iskolába gyakran hiányos és rendezetlen felszereléssel érkezik;
- a tanórai munkában csak állandó pedagógusi figyelmeztetés mellett vesz részt, feladatvégzését gyakran megszakítja oda nem illő tevékenységekkel;
- házi feladatait gyakran nem végzi el, felkészületlenül jön iskolába;

- feladatait elhanyagolja;
- a különböző műveltségi területek tantárgyaiból az egyéni képességei alatt teljesít;
- kötelességeit többször elmulasztja.

A tanulói magatartást és viselkedést befolyásoló jutalmazási és büntetési fokozatok az intézmény Házirendjében találhatóak.

2.12. A tanulók fizikai állapotának méréséhez használt módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése az OM által 2000-ben kiadott „Útmutató a tanulók fizikai állapotának méréséhez, minősítéséhez" című kiadvány alapján történik. A mérésre szeptemberben és májusban kerül sor minden tanuló körében, melyet a testnevelő végez. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezésre kerül a tanulók egyes képességei területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, és a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, valamint lehetőséget biztosít az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására. Konkrét feladatok:

1. Helyből távolugrás
2. Hason-fekvésből törzsemelés
3. Hanyattfekvésből felülés
4. Karhajlítás
5. Cooper-teszt

Értékelés módja:

Az útmutató táblázata szerint. A táblázatban megadott pontok összesítése után megkapjuk a minősítő kategóriákat.

A mérési eredményt tanulónként és osztályonként rögzíteni kell. Elemzés után meg kell határozni a tanuló fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

2.12. Az iskolai egészségnevelési programja

Az iskolai környezeti nevelés fontos és elengedhetetlen része az egészségnevelés. Ez a pedagógiai folyamat is kétrétegű. Egyrészt az iskolák tantervében, tanítási gyakorlatában szerepet kapnak az egészségre, az

egészség megőrzésére vonatkozó ismeretek, fogalmak, adatok, összefüggések. Másrészt az iskolai élet mindennapos gyakorlatában –az iskola üzemeltetésében, fenntartásában –kell gondolkodni az iskolában dolgozók és tanulók egészségéről. Az egészség a WHO meghatározása szerint egybefoglalja a testi, a mentális-lelki és a szociális jólétre való képességeket, állapotokat. Ezért az iskolai egészségnevelés nemcsak fizikai, hanem mentálhigiénés és a társas viszonyok terén is átfogó feltételegyüttest kell biztosítania a felnőttek és a gyerekek életminősége és jóléte érdekében.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézményben iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szervezet programját megvalósító személyt vonhat be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával. Az egészségfejlesztési feladatok ellátásába az iskolaorvos ajánlásával külső egészségügyi szakembert is be lehet vonni.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten –a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében –foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás,
  - az alkohol-és kábítószer fogyasztás,
  - dohányzás káros hatásai a szervezetre,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
  - a szexuális fejlődés területén.

-

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

-testnevelés órák;
-tömegsport, labdajátékok foglalkozásai;
-úszásoktatás

a) a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Természettudomány, Biológia, Testnevelés, Technika és tervezés tantárgyak tananyagai

b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

c) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;

d) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások: szakkörök túrák;

e) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele-félévente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában és a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.

A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.

Az egészségneveléssel kapcsolatos célok, feladatok:

Az iskolai egészségnevelés legfontosabb céljának tartjuk az elsődleges megelőzést, és az egészség megőrzését.

- Fontos, hogy a nevelés –az egyéni képességek figyelembe vételével –a gyermeki személyiség egészére irányuljon.
- Arra törekszünk, hogy a tanulók személyiségének része legyen a saját belső és külső környezetük iránti figyelem és igényesség.
- Értsék, hogy az ember, felelős saját és társai élete minőségéért, és az emberi élet minősége a saját környezetével szoros kölcsönhatásban állnak.

- Váljon belső igénnyé a rendszeres mozgás, a friss levegőn való tartózkodás.
- A mozgásszervi betegségek csökkentése, javítása.
- Törekedjenek az egészséges táplálkozási szokások szerinti étkezésre.
- Tudatosuljon a tanulókban, hogy a külső megjelenésnek, a higiénének egészségügyi és társadalmi vonatkozásai vannak.
- Tudják alkalmazni a tanult ismereteket, váljon szükségletté a rendszeres testápolás, fogápolás.
- Lássák be, hogy a káros szokások tudatos távolságtartással megelőzendők és megelőzhetők.
- A balesetveszély kiküszöbölése az iskola területén.
- Értsék saját fejlődésüket, testi-lelki változásaikat, érzelmeiket és társkapcsolataikat.
- Nyerjen különös hangsúlyt a család jelentősége.
- Felelősséggel viszonyuljanak a nemi élethez.

Iskolánk e célok eléréséhez, a káros szokások megelőzéséhez, biztosítja a prevenciós programok működését, együttműködve az egészségügyi hálózat szakembereivel, az iskolaorvossal, a védőnővel.

A tanulók testi fejlődéséhez kapcsolódó feladataink:

- A mindennapos testnevelés órákhoz a tárgyi feltételek biztosítása.
- Tanulóinknak az iskolai programok keretében az úszásoktatás biztosítása.
- Szabadidős tevékenységhez kapcsolódó sportrendezvények, sportnapok, túrák, évszakokhoz kapcsolódó kirándulások szervezése.
- Néptáncoktatás, társastánc oktatása tanórai és tanórán kívüli kereteken belül.
- Az iskolai napközi otthonos ellátás biztosítja azokat a feltételeket és tevékenységi formákat, amelyek lehetővé teszik a gyermekek egészséges életmódra nevelését: helyes heti rend és napirend kialakítása, jó pszichés klíma, személyi higiénia követelményeinek betartása.
- Megtörténik a tanulók rendszeres, évenkénti fogászati szűrése.
- Általános fizikai állapotmérés iskolaorvos és védőnő, valamint a testnevelést tanítók által.
- A gyógytestnevelésre utalt gyermekek szakszerű, állapotuknak megfelelő ellátása.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés, az egészséges életmód igényének kialakításához –a tantárgyak tananyaga szerint –a tanulókat meg kell

ismertetni az élelmiszerek tápértékével, az egészséges táplálkozás fontosságával.

- Iskolatej és iskolagyümölcs biztosítása a pályázati előírások szerint.
- A testi egészség megóvása érdekében fontosnak tartjuk a közlekedésbiztonság, a közlekedési szabályok iskolai oktatását.
- Az osztályfőnöki órák keretében tartott egészségtan foglalkozásokkal rendszeressé tesszük a testi, lelki egészségmagatartás kialakítását segítő védőnői órákat.
- Fontos, hogy tanulóink tevőlegesen is vegyenek részt az egészséges környezet kialakításában, megóvásában. Vigyázzanak az iskolai berendezésekre, a tisztaságra (tantermek díszítése, ügyeleti munka, tantermek szellőztetése, Házirend betartása).
- Törekszünk arra, hogy a pozitív személyiségjegyeket erősítsük. Nem megengedhető az agresszív, öntörvényű magatartás. Tolerancia, a másság elfogadása.
- Szabadidős programok gazdag kínálata.

2.13. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy

- a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, hogyan és mikor kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten –a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében-foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Tevékenységformák:

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

- biológia (rovarcsípés, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés)
- kémia (mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, szénmonoxid mérgezés)
- fizika (égési sérülések, forrázás)
- testnevelés (magasból esés)

2.14. Az iskola környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés programja megegyezik a Környezettudatos magatartás nevű kereszttantervvel (ÉKP).

2.15. A pedagógusokkal kapcsolatos elvárások

A **pedagógus** személyisége önmagában is bőséges forrása lehet a nevelő hatásoknak.
Legfontosabb ezek közül a motivációs tényező és a követendő példaadás. Így a pedagógus bizonyos mértékig közvetlen meghatározója lehet a tanulói teljesítményeknek, az adott tevékenység iránti érdeklődésnek és a tanulók magatartásának.

Konkrét elvárások a pedagógusokkal szemben:

- Tartsa be a házirend, a munkarend rávonatkozó részeit;
- Ismerje az iskola pedagógiai programját és annak megfelelően végezze a mindennapi munkáját, maximális tudásával segítse a kitűzött célok elérését;
- Az iskola pedagógiai célkitűzéseivel azonosuljon; az iskolával, és a munkatársaival szemben pozitív beállítódás jellemezze;
- Nevelési stílusa legyen együttműködő, ha kell korlátozó,
- A tanulókkal szemben támasztott követelményeinek meghatározásakor legyen következetes;
- Kiállásában, megjelenésében és viselkedésében legyen példamutató;
- Rendelkezzen a tanításhoz, a tanulás segítéséhez szükséges szubsztantív, stratégiai, diagnosztizáló és normatudással;
- Tudását folyamatosan bővítse, törekedjen a "naprakész" tudás megszerzésére;

- Aktívan vegyen részt az iskola, a falu - legalább az iskolát érintő programjain.
- Rendelkezzen a következő képességekkel:
    - koncentrált és megosztott figyelem;
    - empátia;
    - szervezési, helyzet felismerési, irányítói, döntési;
    - interpretáló;
    - kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás;
    - szövegbefogadó;
    - problémaérzékenység, konfliktuskezelés;
    - motiváló;
    - jó humorérzék;
    - elemző, önelemző, értékelő;
    - az oktatástechnikai eszközök használata;
    - önkifejezés, alkotás.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az **osztályfőnök** feladatai:
A pedagógust az osztályfőnöki feladatok végzésére az igazgató kéri fel.
Feladatát az iskola pedagógiai programja, munkatere alapján készített munkaterv, tanmenet alapján végzi, melyet az igazgató hagy jóvá.

Pedagógiai folyamatok:

- Szocializációs folyamatok segítése;
- Közösségteremtés, közösség fejlesztés;
- Az én-folyamatok tanulásának, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos segítő, irányítási feladatok;
- Értékközvetítés, értékrend kialakulásának segítése;
- Munka tanulása, munkára nevelés, alkotásra nevelés;
- Hátránykompenzálás, tehetséggondozás, esélyegyenlőség biztosítása;
- Érzelmi nevelés (szeretet, tolerancia, a másság elfogadása, segítőkészség stb.);
- Identitás kialakulásának segítése, hazafiságra, hazaszeretetre nevelés;
- Testi, lelki egészségre nevelés;
- Környezettudatos életmódra nevelés;
- Környezetkultúra tanulásának segítése;
- Családi életre nevelés;
- Szexuális életre nevelés;
- Az önművelés tanulásának segítése;
- Pályaválasztás segítése.

Az osztályfőnök feladatai:

- a pedagógiai folyamatokból adódó feladatok;
- az osztállyal kapcsolatos adminisztrációs feladatok;
- az osztállyal kapcsolatos gyermekvédelmi feladatok ellátása;
- a tanulók fejlődésének nyomon követése;
- kapcsolattartás a szülőkkel.

A pedagógiai program legitimációja

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

Az iskola pedagógiai programja 2021. szeptember 1-től lép életbe.

2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:
A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

A pedagógiai program módosítását
- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a szülői munkaközösség
- az iskola fenntartója kezdeményezheti.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá, majd a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától felmenő rendszerben kell bevezetni.

4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
A program egy-egy példánya megtalálható és megtekinthető:
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola könyvtáraiban;
- az iskola igazgatójánál, a tagintézmény vezetőjénél;
- az iskola nevelői szobáiban
- az iskola honlapján (www.vardombiiskola.sulinet.hu).

Záradék

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Várdomb-Alsónána Általános Iskola a 2021. 05. 13-án megtartott nevelőtestületi értekezleten a Pedagógiai Programot egyhangú szavazással elfogadta, s ezzel egyidőben felhatalmazta az intézményvezetőt a jóváhagyásra.

Várdomb, 2021.05.14.

Marosi Szabolcs
KT-elnök

Csabók Józsefné
osztályfőnöki munkaközösség-vezető

Az Intézményi Tanács véleményezési jogát a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta. Az intézmény Pedagógiai Programját megtárgyalta és elfogadásra javasolta.

Várdomb, 2021.06.03.

az Intézményi Tanács elnöke

Az intézmény diákönkormányzata a Pedagógiai Programot véleményezte, és elfogadásra javasolja.

Várdomb, 2021.05.31.

Huber Hanna
a diákönkormányzat elnöke

A szülői munkaközösség véleményezési jogát a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta. Az intézmény Pedagógiai Programját megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Várdomb, 2021.06.01.

Várnagy Márta

Várnagy Márta
a szülői munkaközösség elnöke

A Várdomb-Alsónána Pedagógiai Programját jóváhagyom.
Nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Program a fenntartóra, működtetőre többletkötelezettséget telepítő rendelkezéseket nem tartalmaz.

Várdomb, 2021.06.02

Vas Márta
intézményvezető

Várdomb-Alsónána Általános Iskola

Jóváhagyta:

Szekszárd, 2021.____

Gerzsei Péter
tankerületi igazgató

Mellékletek:

1. számú melléklet: Szükséges taneszközök jegyzéke

	Taneszköz-igény 2020/2021
5.osztály	10 db A/5-ös 21-32-es vonalas füzet
	3 db A/4-es 81-32-es vonalas füzet
	2 db A/4-es 87-32-es négyzetrácsos füzet
	2 db A/5-ös 27-32-es négyzetrácsos füzet
	1 db A/5-ös 20-32-es sima füzet
	3 db A/4-es 80-32-es sima füzet
	2 db A/5-ös 32-es szótárfüzet
	tavalyi hangjegyfüzet
	2 csomag írólap
	1 csomag A4 lap 80g/m2 (fénymásoló papír)
	40 db rajzjap
	2 db derékszögű vonalzó, 1 db 30cm-es (merev) vonalzó
	1 db körző
	2 db papír szögmérő
	Technika felszerelés dobozban (tavalyi is jó)
6.osztály	7 db A/5-ös 21-32-es vonalas füzet
	3 db A/4-es 81-32-es vonalas füzet
	2 db A/4-es 87-32-es négyzetrácsos füzet
	2 db A/5-ös 27-32-es négyzetrácsos füzet
	1 db A/5-ös 20-32-es sima füzet
	3 db A/4-es 80-32-es sima füzet
	2 db A/5-ös 32-es szótárfüzet
	tavalyi hangjegyfüzet
	2 csomag írólap
	1 csomag A4 lap 80g/m2
	40 db rajzjap
	Technika felszerelés dobozban (tavalyi is jó)
7.osztály	6 db A/5-ös 21-32-es vonalas füzet
	4 db A/4-es 81-32-es vonalas füzet
	1 db A/4-es 87-32-es négyzetrácsos füzet
	3 db A/5-ös 27-32-es négyzetrácsos füzet
	1 db A/5-ös 20-32-es sima füzet
	2 db A/4-es 80-32-es sima füzet
	1 db A/5-ös 32-es szótárfüzet
	tavalyi hangjegyfüzet
	2 csomag írólap
	1 csomag A4 lap 80g/m2
	40 db rajzjap
	Technika felszerelés dobozban (tavalyi is jó)

2. számú melléklet: Tanulmányok alatti vizsga évfolyamonkénti és tantárgyankénti követelményei

1. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló képes legyen

- érthetően beszélni, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket;
- egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás);
- a tanult memoriterek elmondására (2-3 mondóka, 4-5 rövid vers)
- magyar ábécé betűinek felismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok – a tanuló fejlettségi
- szintjének megfelelő néma és hangos olvasására;
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül
- a leírt nyelvi anyag fölolvasására, javítására összehasonlítással
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
- Írása legyen rendezett, pontos.

Matematika

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja;
- számokat ír, olvas 20-as számkörben,
- számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok),
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- hozzátevés, elvétel tevékenységgel, megfogalmazása szóban
- képes összeadni, kivonni, bontani és pótolni a 20-as számkörben;

- képes egyszerű szöveges feladatot értelmezni, megoldani és a választ megfogalmazni
- ismerete az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a síkbeli alakzatok megkülönböztetésére, alak megnevezésére, csoportosítására
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat

Etika

- A tanuló életkorának megfelelően reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezni.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

Ének-zene

- A tanuló 10 népdalt illetve gyermekdalt elő tud adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből a-c" hangterjedelemben. Bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekel, képes az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot folyamatosan szólaltatja meg. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva énekli.
- Képes csendben a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szerezni, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak

Vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.

- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának felismerése, megértése.
- A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések alapján
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások felismerése. Az úttesten való átkelés szabályainak ismerete.

Testnevelés

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- Eszközök biztonságos és célszerű használata.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

- Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

Népismeret

A tanuló legalább 3 népköltészeti alkotást (dal, rigmus, tánc, játék) be tud mutatni.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol

Megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdéseket.

Beszédkészség

A tanuló

- egy szóval válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre,
- ismert dolgokat megnevez,
- néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

1. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Szöveghűen mondja el a memoritereket.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

Matematika

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat
- felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas 100-as számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;

- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket +, –, •, :, =, , ( ) helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- ismerete az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére; – ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni; – tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Erkölcstan

- A tanuló ismerje saját külső tulajdonságait, legfontosabb személyi adatait.
- Érzelmileg kötődjön környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Tudjon kapcsolatba lépni és kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tudjon alkalmazni.
- A beszélgetés során tartsa be az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Ismerje a családi, rokonsági kapcsolatokat.
- Érezze, hogy a hagyományok, ünnepek fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Ismerje lakóhelyét, a környezetében élő növényeket és állatokat.
- Érezze, hogy ő is felelős a körülöttünk lévő élővilágért.

- Tudja érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit kifejezni.
- Tudja megkülönböztetni egymástól a valóságos és a mesevilágot.

Környezetismeret

A tanuló

- képes az emberi test nemre és korra jellemző arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni; – ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit;
- képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására;
- tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát;
- tud tájékozódni az iskolában és környékén;
- felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz;
- ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat;
- képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint;
- felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között;
- meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat;
- felismeri a halmazállapotokat;
- egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, képes egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezésére;
- képes az eredmények megfogalmazására, ábrázolására.

Ének-zene

- A tanuló 15 népdalt és gyermekdalt elő tud adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből a–d" hangterjedelemben. Képes az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- Kreatívan részt vesz a generatív játékokban és feladatokban. Érzi az egyenletes lüktetést, tartja a tempót, érzékeli a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4es metrumot helyesen hangsúlyozza. – A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatja meg. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva énekli. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészít, rögtönöz.

- Képesek csendben a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szerezni, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallása és formaérzéke. Ismereteket szerez a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatja újra a meghallgatott zeneműveket.

Vizuális kultúra

- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete.

- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak ismerete. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Testnevelés és sport

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- -Atlétikai jellegű feladatmegoldásokban alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Népismeret

A tanuló legalább 3 népköltészeti alkotást (dal, rigmus, tánc, játék) be tud mutatni.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol

Megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdéseket.

Beszédkészség

A tanuló

-egy szóval válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre,

-ismert dolgokat megnevez,

-néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

Olvasott szöveg értése:

-felismeri a tanult szavak írott alakját.

Íráskészség

A tanuló segítséggel helyesen lemásol egy-egy ismert szót.

2. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló
– értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait;
– aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban;
– használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez;
– kapcsolódjon be a beszélgetésbe, történetalkotásba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe;
– felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget; felolvasása értelmező, az írásjelek szerint tagolt, hanglejtése és tempója az élőbeszédhez közelítő legyen; – életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt értsen meg néma olvasás útján;
– a memoritereket szöveghűen mondja el;
– adott vagy választott témáról 5-8 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával;
– nevezze meg és jelölje megfelelően a tanult mondatfajtákat;
– ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is;
– a begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.

Matematika

A tanuló
– képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
– tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
– helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
– képes 2, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel,
– tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
– alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
– képes pontosan számolni fejben százas számkörben,
– biztosan ismeri a szorzótáblát,

– tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
– szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
– képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
– ismeri és használja a szabvány mértékegységeket,
– egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
– megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
– felismeri a kockát, téglatestet,
– tudja megmérni a négyzet és a téglalap kerületét.

Erkölcstan

A tanuló
- ismeri saját külső és belső tulajdonságait, szokásait, érzelmeit és indulatait;
- elfogadja mások véleményét önmagáról;
- képes felsorolni hősöket, példaképeket;
- ismeri és alkalmazza a párbeszéd szabályait
- ismer jelképeket, népszokásokat Magyarországon;
- elemi szinten felismer képekről nevezetes építményeket, tisztában van ezek védelmének fontosságával.

Környezetismeret

A tanuló
– ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
– az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
– képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
– képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
– képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;

– értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
– képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
– képes egy természetes életközösséget bemutatni;

Ének-zene

- A tanuló 20 dalt el tud énekelni emlékezetből a-d" hangterjedelemben több versszakkal
- Bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekel. Képes az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.
- A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizál, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkot a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is.
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer).
- Megkülönbözteti a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudja nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket
- Figyelmesen hallgatja az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

Vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.

Technika és tervezés

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

- A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok ismerete.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés és sport

– Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása.
– A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
– Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
– Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése.
– A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
– Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet tartása.
– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása.
– A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
– A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
– Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
– A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
– A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Népismeret

- A tanuló legalább 3 népköltészeti alkotást (dal, rigmus, tánc, játék) be tud mutatni. A tanuló ismerjen néhány a családban és a lakóhelyén előforduló foglalkozást, gyűjtsenek néhány ételreceptet, tudjon konyhai eszközöket megnevezni, ismerjenek bútordarabokat.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra

cselekvéssel válaszol;

-ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédkészség

A tanuló

- egy szóval válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre,
- ismert dolgokat megnevez,
- -néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

Olvasott szöveg értése:

- felismeri a tanult szavak írott alakját.

Íráskészség

- A tanuló segítséggel helyesen lemásol egy-egy ismert tőmondatot.

3. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

Beszédkészség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése
– Rendelkezzen életkorának, képességeinek megfelelő aktív-, és passzív szókinccsel.
– Legyen képes gondolatainak tartalmilag, és grammatikailag pontos megfogalmazására, a beszéd hangzásának, stílusának és kifejező erejének helyes megválasztására.
– A választott témáról minimum 8-10 mondatot legyen képes megfogalmazni.
– Ismerje, és alkalmazza a tanult kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó ismereteket.
– Tudjon beszélgetést kezdeményezni, illetve bekapcsolódni meglévő szituációkba, vitába. Olvasás, az írott szöveg megértése
– Legyen képes a szöveg típusának megfelelő folyamatos, kifejező olvasásra, az olvasási stratégiák alkalmazására, a biztos olvasási készség, az értő olvasásra.
– A tanuló legyen képes az olvasott szöveg tartalmához kapcsolódó feladatok megoldására. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése
– Legyen jártas a szövegelemzésben, az irodalmi mű befogadásában, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésében.
– Ismerje az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományait.
– Értse, és ismerje a magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotásait, legyen képes az olvasottak, megértésére, feldolgozására, a tartalom rövid szóbeli megfogalmazására, elkészített vázlat alapján.
– Sajátítsa el az irodalmi ismereteket.
– Legyen képes a feldolgozott versek, vers részletek, prózai szövegrészek, irodalmi fogalmak, kifejezések memorizálása.
Az íráshasználat fejlesztése
– Legyen képes az írás eszközszintű használatára, a különböző módszertani fokozatokban (másolás, tollbamondás… stb.).
– A lendületes írástempó mellett ügyeljen a helyességre, az íráskép rendezettségére, esztétikumára, egyéniességére.
Fogalmazási alapismeretek
– Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek ismerete, megvalósításának támogatása.

– Ismerje az egyes műfajok (elbeszélés, leírás, jellemzés… stb.) tartalmi, formai sajátosságait. – A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a különböző műfajú fogalmazás készítésekor. – Rendelkezzen a tanuló, megfelelő szókinccsel az adott témához illő szógyűjtéshez, vázlatkészítéshez, szövegalkotáshoz.
– Legyen képes minimum 8-10 összefüggő, címről szóló mondat megfogalmazására, amely megfelel a műfaji-, tartalmi, formai követelményeknek.
– Segítséggel legyen képes hibáinak felismerésére, javítására.
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok
– Ismerje fel, nevezze meg, a tanult nyelvtani szabályokat, illetve alkalmazza azokat.
-Ismerje fel a különböző mondatfajtákat, szófajokat, rendelkezzen jártassággal ezek alkalmazásában.
– Legyen képes az önálló feladatvégzésre, szabályalkalmazásra, önellenőrzésre a nyelvi feladatok végzése során.
– Legyen birtokában a nyelvi tudatosságnak, a helyes nyelvhasználatnak.
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása
– Írásbeli munkái legyenek rendezettek, áttekinthetőek, a helyesírási szabályoknak megfelelőek.
– Alkalmazza a tanult helyesírási alapelveket.
– Hibáit önellenőrzés, illetve segítség után tudja javítani.
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése
– Legyen képes a történetek megértésére, logikai-, ok-okozati összefüggések meglátására, saját vélemény megfogalmazására.
– A művek dramatizálása során tudja beleélni magát a helyzetekbe, tudjon azonosulni a szereplőkkel, ismerje fel azok tulajdonságait.
– Legyen képes életkori sajátosságainak megfelelően az érzelmeinek kifejezésére.

Idegen nyelv
Hallott szöveg értése
A tanuló
– megérti a tanulói tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat;
– megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket;
– felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

Beszédkészség, szóbeli interakció
A tanuló
– aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben;
– beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva;
– tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni;
– minta alapján rövid párbeszédeket folytat társaival a tanult témákról;
– részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában;
– törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, az intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Összefüggő beszéd
A tanuló
– elmond rövid, egyszerű szövegeket;
– számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva;
– bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel; törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre az intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Olvasott szöveg értése
A tanuló
– észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket;
– képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására;
– képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására;
– bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe;
– követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát;
– felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban;
– megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.

Íráskészség
A tanuló
– észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket;
– ismeri az adott nyelv ábécéjét;

– különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat;

Matematika

A tanuló
– tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
– felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
– képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
– próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
– tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
– ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
– tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
– helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
– tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
– képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
– alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
– tud fejben számolni százas számkörben,
– biztos ismeri a szorzótáblát,
– ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
– alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
– ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
– tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
– képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
– ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
– felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, tudja azokat folytatni,
– képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
– tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
– képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek), – ismeri a szabvány mértékegységeket. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,

– képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
– létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
– ismeri a kör fogalmát,
– megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
– felismeri a kockát és a téglatestet, megnevezi jellemzőiket,
– tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét,
– képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
– képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
– képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
– értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Erkölcstan

– A tanulónak reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
– Tudj odafigyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait,
– Felismeri, hogy több közösséghez tartozunk.
– Érti a szabályok jelentőségét, és betartja azokat.
– Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
– Ismeri a jelképeket, családi, nemzeti ünnepeket.
– Megérti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is.

Környezetismeret

– Ismeri az egészséges életmód alapvető elemeit, alkalmazza az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére érdekében azokat.
– Tudj az életkornak megfelelően helyzethez illő felelős viselkedés tanúsítani, segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
– Képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére.
– Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.
– Ismeri a hagyományokat, a helyi jellegzetességeket, szokásokat.

– Be tudja mutatni az élőlények szerveződési szintjeit és az életközösségek kapcsolatait, az élőlények csoportosítását tetszőleges és adott szempontsor szerint.
–Képes egy természetes életközösség bemutatására.
– Képes felelős fogyasztói magatartásra.
– El tudja helyezni Magyarországot a földrajzi térben, és ismeri annak néhány fő kulturális és természeti értékét.

Ének-zene

– A tanuló 20 dalt el tud énekelni emlékezetből a-e" hangterjedelemben több versszakkal. A népdalokat csokorba szedve is énekli. Képes az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.
-Képes ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozza. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizál, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkot a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is.
– A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatja meg.
– Megkülönbözteti a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudja nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket.
– Figyelmesen hallgatja végig az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

Vizuális kultúra

– Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
– A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
– Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.

– A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészeten belül: arckép, csendélet, tájkép).
– Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. – A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
– Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés és sport

– Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. – Önálló pulzusmérés.
– A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
– A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
– A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
– Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
– A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
– Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.
– Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
– Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel.
– A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
– A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
Manipulatív természetes mozgásformák
– A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. – A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
– A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
– A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.
– Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

– A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
– Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
– Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
– A tempóváltozások érzékelése és követése.
– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
– A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
– A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
– Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
– A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
– Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
– Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
– Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
– Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
– A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
– A sportszerű viselkedés értékké válása.

Népismeret

A tanuló tudjon beszélni a családon belüli együttélés mai és régi formáiról. Legyenek alapvető ismeretei a település lakóinak etnikai hovatartozásáról. Ismerjen néhány családi- és egyházi ünnepet, egy mesét vagy mondát, irodalmi nyelven vagy nyelvjárásban, tudjon egy verset (dalt), mondókát kívülről.

Digitális kultúra

A tanuló

-ismerje a számítógép működését;

-ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;

-tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;

-legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével;

-tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat;

-legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára;

-tudjon rövid dokumentumokat készíteni tanári segítséggel;

-legyen képes animációk megtekintésére;

4. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

– A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk.
– Folyamatos hangos és néma olvasás.
– Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására.
– Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése.
– Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban.
– Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban. Leírás készítése.
– A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése.
– Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól.
– Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával.
– A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése.
– Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben.
– Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló
– követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi pedagógusi utasításokat;
– megérti a tanulási tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
– megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;

– felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
– a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;
– egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

Beszédkészség - Szóbeli interakció

A tanuló
– képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
– képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
– képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
– képes rövid beszélgetést folytatni a tanult témákról;
– elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket;
– kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít,
– intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.

Összefüggő beszéd
A tanuló
– el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket;
– egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
– képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára;
– képes szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolására kötőszavakkal;
– be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
– el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

Olvasott szöveg értése
A tanuló
– a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
– megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;

– egyszerű, autentikus szövegekből képes kiszűrni néhány alapvető információt;
– el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat;
– a készségeket, képességeket kreatívan használja az olvasott szövegek értelmezéséhez;
– érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

Íráskészség
A tanuló
– képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;
– megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot;
– írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
– elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat;
– részt vesz írásbeli nyelvi játékokban;
– képes a meglévő szókincs, tudás kreatív alkalmazására az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásánál.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek
– Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
– Két véges halmaz közös része, két véges halmaz egyesítése, ezek felírása, ábrázolása.
– Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
– Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
– Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
– Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
– Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.
Számtan, algebra
– Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
– Ellentett, abszolút érték felírása.
– Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
– Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
– Szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

– Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
– A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során. Összefüggések, függvények, sorozatok
– Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
– Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
– Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.
Geometria
– Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
– A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák rajzolása. A körző, vonalzó célszerű használata.
– A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
– Téglalap kerületének és területének kiszámítása.
– A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
– A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.
Valószínűség, statisztika
– Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
– Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
– Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Etika

– A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
– Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
– Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.

– Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
– Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
– Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulók segítésében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
– Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
– Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait. Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek. Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek).

Történelem

– A tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között.
– Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint.
– Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók.
– Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
– Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni.
– Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.
– Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.
– Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

Természettudomány

- A tanuló ismerje és használja helyesen a következő fogalmakat:
– csonthéjas termés, almatermés, bogyótermés,
– egynyári, kétnyári, évelő növény, raktározó főgyökér, hagyma,
– teljes átalakulás, rovar, bogár, lepke,
– gyökérgümő, pillangós virág, hüvelytermés,
– gyűrűsféreg, bőrizomtömlő,

– lágyszárú növény, fásszárú növény, fő-, és mellékgyökérzet,
– szalmaszár,
– gerinces, emlős, párosujjú patás, szarv, kérődzés,
– növényevő, redős zápfog,
– hiányos és teljes fogazat, mindenevő, gumós zápfog,
– madár, kapirgálóláb, magevő csőr, fészekhagyó fiókák,
– úszóláb, lemezes csőr, összetett szem, nyaló-szívó szájszerv,
– ragadozó, tarajos zápfog, behúzható karmok, – metszőfog, szemfog, zápfog, veszettség,
– begy, zúzógyomor,
– rágcsáló fogazat, háziasítás.

A tanuló tudja felsorolni:
– a csonthéjas-, az alma-, és a bogyótermés részeit,
– a virág részeit,
– a növény részeit,
– az összetett gyomor részeit,
– az állatfajok családtagjait,
– a tojás részeit,
– magyar kutyafajtákat.

A tanuló
– legyen képes konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban. Tudja felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjon ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.
– legyen képes a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás. Tudja a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudja megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait. Jellemezze az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerje az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Jellemezze éghajlatunkat. Ismerje az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.
– ismerje fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudja értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjon jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról. Ismerje fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értse meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.

– tudja megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcseinket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezze azokat. Ismerje a táplálkozásunkban betöltött szerepüket. – ismerje fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyen tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

Ének-zene

– Az énekes anyagból 20 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekel stílusosan és kifejezően.
– A tanult zenei elemeket felismeri kottaképről. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassa.
– Képes egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, dinamika megoldások).
– A többször meghallgatott zeneműveket felismeri hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 30 alkotás) ismeri.

Vizuális kultúra

– Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok alkalmazásával. Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
– A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok elemi ismerete legjellemzőbb műtárgyain és szimbolikus tárgyain keresztül. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
– A természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése.
– Magyarázó rajzok, képes használati utasítás pontos értelmezése. A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata. Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.
– Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal (pl. adott kép szövegaláírásának megváltoztatása, azonos szövegek különböző képekhez rendelése).

– Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból (pl. védelem, szakralitás, figyelemfelkeltés) különféle eszközökkel (pl. rajzos vázlat, magyarázó rajz, fotómontázs, modellezés) és anyagokkal.
– Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése.

Digitális kultúra

A tanuló
– ismerje a számítógép részeit és alapvető perifériáit, tudja azokat önállóan használni;
– legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;
– ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait; – ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
– tudjon segítséggel kommunikálni ismert programokkal;
– segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
– ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgásgyakorlatokat;
– tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
– használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit;
– tudjon különféle adatbázisokban keresni;
– legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
– ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
– képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;
– legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
– legyen képes az interneten talált információk mentésére;
– ismerje a netikett szabályait.
– ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
– ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
– szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

Technika és tervezés

– Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével.
– Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
– A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése.

– Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
– Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal.
– Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.
– A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.
– A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
– Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
– A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.
– A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
– Környezetkímélő magatartás és takarékosság fontosságának felismerése.

Testnevelés és sport

– Tudja követni a vezényszavakat.
– Tudjon 10-12 percig folyamatosan gimnasztikai gyakorlatokat végezni.
– Ismerje a vezényszavakat, szakkifejezéseket.
– Ismerje a tartási rendellenességek megelőzését szolgáló elemi gimnasztikai gyakorlatokat.
– Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
– Legyen képes: a fiú: 4 percig, a lány: 3 percig futni.
– Sajátítsa el a váltófutást lassú mozgás közben.
– Mutasson eltérést a nekifutás a távol és a magasugrás esetén.
– Helyből távolugrásban legalább 120 cm-es eredmény elérése.
– Kislabdahajításban legalább: fiú: 20 m, lány: 15 m-es eredményt érjen el.
– Segítségadás mellett legyen képes uralni testtömegét egyszerű, nem szokványos helyzetekben.
– Vállalja el a támaszt tanári segítséggel.
– Tegyen egy-két fogásnyi kísérletet mászásban.
– Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
– Ismerje az adott sportjáték legegyszerűbb játékszabályát.

Népismeret

- A tanulónak legyenek ismeretei a saját iskoláról, családról, a lakás berendezéséről.
- Egy népszokás bemutatása.
- Ismeretek az év mezőgazdasági munkáiról, a település dűlőneveiről.
- Alapvető ismeretek a magyarországi német népzenéről, néptáncról.

5. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

– A beszédhelyzethez (címzett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód.
– Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben.
– Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása.
– Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése.
– Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.
– Rövid tárgyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.
– Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete.
– Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése.
– Elbeszélés, leírás, jellemzés, készítése megbeszélt olvasmányok vagy személyes élmény alapján.
– A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban. – Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten.
– Az adatok feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése
A tanuló
– követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott tanári előadást;
– megérti a tanulási tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;

– megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
– felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
– a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;
– alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát
Beszédkészség - Szóbeli interakció
A tanuló
– képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
– képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
– képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel,
begyakorolt beszédfordulatokkal;
– képes rövid beszélgetést folytatni a tanult témákról;
– elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket; – kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít, intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.
Összefüggő beszéd
A tanuló
– el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket, illetve elő tud adni tanári segítséggel párbeszédet;
– egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
– képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára;
– el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
Olvasott szöveg értése
A tanuló
– a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
– megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
– el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat;
– érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
Íráskészség
A tanuló
– képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;

– írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
– elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat.

Matematika

– Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
– Két véges halmaz közös részének, két véges halmaz uniójának felírása, ábrázolása.
– Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
– Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
– Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
– Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
– Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.
– Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
– Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása.
– Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
– A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értése, használata.
– Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
– Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).
– Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
– A százalék fogalmának ismerete, a százalékérték kiszámítása.
– Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
– A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
– Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

– Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
– Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
– Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén. Geometria – Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
– A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.
– Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
– Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
– A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
– Téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása.
– A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
– A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.
– Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
– Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
– Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Etika

– A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
– Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
– Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
– Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
– Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és

az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
– Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
– Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
– Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulók segítésében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
– Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
– Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
– Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
– Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

Történelem

– A tanuló legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
– Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel.
– Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
– Tudja a tanult történet lényegét kiemelni.
– Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani.
– Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Természettudomány

– A tanuló tudjon a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni.
– Ismerje fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket.
– Legyen képes alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni.
– Ismerje fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudja elkerülni azokat!

– Bemutatás után legyen képes egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani.
– Elemi szinten tájékozódjon a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével.
– Használja a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjon adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről.
– Tudjon felsorolni a kontinenseket és óceánokat.
– Legyenek egyszerű, szemléletes képzetei a földrajzi övezetekről.
– Ismerje fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájait, lakókörnyezete néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.
– Tudja felidézhető képzeteik segítségével jellemezni a hazai életközösségeket.
– Tudjon egyszerű táplálékláncokat bemutatni.
– Ismerje a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját.
– Ismerje a vizek és vízpartok tanult élőlényeinek felépítését, életmódját, tulajdonságait.
– Értse meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.
– Sajátítsa el az egészséges életvitel (személyi higiéné, táplálkozás, mozgás) tudni- és tennivalóit.

Ének-zene

– Az énekes anyagból 20 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekel stílusosan és kifejezően.
– A tanult zenei elemeket felismeri kottaképről. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassa.
– Képes egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, tonalitás, formai megoldások).
– A többször meghallgatott zeneműveket felismeri hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 30 alkotás) megismerte.

Vizuális kultúra

-Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok

alkalmazásával. Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
– Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése meghatározott művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek elemzése, és inspiráló, alkotó felhasználása által síkban és/vagy térben.
– A természet, (pl. növény, időjárás, ember, táj, állat) az épített környezet (pl. épület, település, híd) időbeli folyamatainak, változásainak (növekedés, pusztulás, fejlődés, lebomlás, öregedés, penészesedés, rozsdásodás) megfigyelése, modellezése (pl. hószobor, anyag változása kitéve az időjárásnak) személyesen választott cél érdekében (pl. emlékek felidézése, napi tevékenység tervezése).
– Képes (pl. fotósorozat), rajzos használati utasítás létrehozása az előzetesen értelmezett képi utasítások (pl. műszaki berendezések üzembe helyezése, tárgyak összeszerelése, Lego) tanulmányozásának segítségével.
– Egy választott tárgy vagy épület átalakítása, áttervezése, modellezése meghatározott célok érdekében (pl. álcázás, transzparencia, figyelemfelkeltés, megváltozott környezeti hatás: árvíz, hó, napfény, közösségi esemény).
– Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemek (pl. növényi, állati, geometrikus motívumok) gyűjtése, megfigyelése, tanulmányozása után, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával.

Digitális kultúra

A tanuló
– ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
– tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
– tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
– tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;
– tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
– ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.
– tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
– ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;

– ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
– ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
– tudjon adatokat táblázatba rendezni;
– ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait,
– segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,
– tudjon egyszerű programot készíteni;
– legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
– legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
– legyen képes a találatok értelmezésére;
– legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére;
– legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;
– ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;
– ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
– konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat.

Technika és tervezés

– A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
– Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
– A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
– Mérés milliméter pontossággal.
– Egyszerű műszaki rajzok készítése.
– Tárgyak felismerése vetületek alapján.
– A makett és a modell szerepe.
– Logikai áramkörök értelmezése.
– A biztonságos közlekedés alkalmazása.
– A kerékpáros közlekedés szabályai.
– Az egészséges életmód ismeretei.
– Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
– Családi gazdálkodás összefüggései.

Testnevelés és sport

– Menet megindítása, megállás.

– Nyitódás, zárkózás helybenjárással.
– Ismerje a gimnasztika legalapvetőbb szakkifejezéseit és vezényszavait.
– Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
– Legyen képes a fiú 6 percig, a lány 5 percig egyenletes iramban kitartóan futni.
– Mutasson eltérést nekifutása távol- és magasugrás esetén.
– Helyből távolugrásban érjen el a fiú: 135 cm, a leány 130 cm-es teljesítményt.
– Kislabdahajításban érjen el a fiú: 22 m, a leány: 17 m-es eredményt.
– Segítségadás mellett legyen képes uralni testtömegét.
– Vállalja a támaszugrást tanári segítséggel.
– Biztonságérzet kialakítása függésben saját erőviszonyainak megfelelően.

Népismeret

-Információk gyűjtése a falusi és városi életmódról és az ottani foglalkozásokról.
- Régi foglalkozások.
-A tavaszi és a nyári ünnepkör szokásainak felsorolása.
-A hétköznapi viselet felismerése, az egyes ruhadarabok elnevezéseinek ismerete.

6. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

– Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában.
– Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról.
– Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel.
– A megértést biztosító hangos és néma olvasás.
– Rendezett, egyéni íráskép.
– Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása.
– Epikus olvasmányok szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. – A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban.
– A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése.
– Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.
– Az egyszerű mondat részeinek megnevezése, elemzése.
– A mondatfajták biztos megkülönböztetése.
– A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.
– A Magyar helyesírási szótár önálló használata.
– A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése
A tanuló
– megérti a tanulási tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;

– megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;
– felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és
beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
– követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
– egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.
Beszédkészség- Szóbeli interakció
A tanuló
– kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
– kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédeket folytat;
– törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra. Összefüggő beszéd
A tanuló
– képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
– be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
– el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
– meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;
– használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
– összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket lineáris kötőszavakkal;
– alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.
Olvasott szöveg értése
A tanuló
– megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
– megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
– megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
– elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat;
– egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;
– érdeklődése fokozódik a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt. Íráskészség

A tanuló
– összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
– az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
– képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatsorokban;
– felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

Matematika

– Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
– Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
– Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
– Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
– Fagráfok használata feladatmegoldások során.
– Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
– Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
– A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
– A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
– Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás. – Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
– Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
– Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
– A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
– Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
– Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
– Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.

– Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.
– A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
– Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
– Tengelyes és középpontos tükörkép szerkesztése.
– Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
– A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.
– Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
– Konkrét feladatok kapcsán a tanuló képes esélylatolgatásra, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
– Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
– Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

Etika

– Tudjon a 13 éves korosztály az emberrel (egyénnel), illetve a társadalommal (szűkebb és tágabb környezetével) olyan erkölcsi alapokon nyugvó kapcsolatot teremteni, amely fejleszti az ismeretszerzési és a feldolgozási képességeit.
– Legyen képes életkorának megfelelő szinte az őt érdeklő adatokat különböző forrásokból összegyűjteni, osztályozni, elemezni, s a köztük lévő összefüggéseket felismerni.
– A megszerzett és rendszerezett ismereteket a tanuló képes legyen kifejezni, azaz mások számára is érthetően elmondani.
– Az alapvető követelményekkel, állampolgári jogokkal, egyéni és közösségi értékekkel a legyen tisztában. Ismerje fel az erkölcsi értékeket, tudjon különbséget tenni jó és rossz, igaz és hamis, bátor és gyáva, hasznos és haszontalan, szép és rút között.

Történelem

– Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.
– Tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján.
– Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.
– Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel.
– Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.
– Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban.
– Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
– Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.
– Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.
– Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Fizika

– Ismerje a sebesség, átlagsebesség fogalmát, jelét, kiszámítását.
– Oldjon meg egyszerű feladatok a sebességgel kapcsolatban.
– Soroljon fel mozgásállapot-változással járó kölcsönhatásokat.
– Értelmezze a tömeg fogalmát.
– Ismerje a sűrűség fogalmát, tudja összehasonlítani a testek sűrűségét.
– Ismerje az erőhatás, erő fogalmát, jelét, mértékegységét, tudja értelmezni az iránymennyiség fogalmát.
– Ismerje a különféle erőhatásokat, erőábrázolásokat. Az erő forgató hatását.
– Ismerje fel a hatás–ellenhatás törvényét, az erő–ellenerő fogalmát. Az egy kölcsönhatásban fellépő és az egy testet érő erők megkülönböztetése néhány egyszerű köznapi jelenség alapján.
– Ismerje a súrlódást és közegellenállást, mint a mozgásokat befolyásoló tényezőket.
– Sűrűséggel és forgatónyomatékkal kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása.
– Ismerje a nyomóerő, a nyomott felület és a nyomás fogalmát, jelét, mértékegységét, kiszámítását.
– Folyadékok és gázok nyomását értelmezze, anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatát ismerje.
– Arkhimédész törvényének felismerése kísérletek alapján, értelmezze a felhajtóerőt.

– Elemezze az úszás, merülés, lebegés jelenségét sűrűségviszonyokkal.
– Magyarázza el a hajszálcsövesség, közlekedőedények szerepét az élő- és élettelen világban, ill. a környezetvédelemben.
– A testek változtató-képességét jellemezze kísérletek alapján.
– Tudja az energia fogalmát, jelét, mértékegységét, az energia-megmaradás törvényének érvényesülését a hétköznapi élet különböző folyamataiban, például egyszerű gépek alkalmazásakor.
– Tudja a munka, teljesítmény, hatásfok fogalmát, mértékegységét és kiszámítási módját.
– A belsőenergia és a fajhő fogalmát tudja meghatározni.
– Tudja értelmezni a hőjelenségeket (hőtágulás, hőterjedés) különböző halmazállapot esetén az anyagszerkezeti ismeretek felhasználásával.

Kémia

– A tanuló ismerje a halmazállapot változásokat, tudja, hogy ezeket a változásokat energiaváltozások kísérik.
– Ismerje környezetünk anyagait, (levegő, víz) azok összetételét, felismerje a környezetvédelem jelentőségét.
– Ismerje a víz összetételét.
– Az elvégzett tanulói kísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján mutassa be.
– Tudja, hogy a megismert anyagoknak változásoknak mi szerepük a mindennapi életben.
– Ismerje a keverék és vegyület fogalmát. Tudjon példákat mondani.
– Ismerje a keverékek, oldatok szétválasztásának módjait, ismerje az égés feltételeinek módjait, fajtáit, a tűzoltás módját ismerje és tudja alkalmazni az iskola tűzriadó tervét.
– Legyen képes a tudományos irodalom használatára, tudjon az adott tananyaghoz kiegészítéseket keresni az interneten.

Biológia

– Ismerje fel a tanuló a tanult élőlényeket kép, vagy rajz alapján és tudja legjellemzőbb tulajdonságaikat.
– Tudja a tanult élőlényeket az élőhelyüknek megfelelő kontinensen elhelyezni.
– Tudjon minden tanult életközösségben legalább egy táplálékláncot készíteni.
– Ismerje a nevezetes szélességi köröket és az általuk határolt éghajlati öveket.

– Tudjon különbséget tenni az éghajlati övek és éghajlati területek között, és jellemezni azokat.
– Legyen tisztában az alapvető környezetvédelmi fogalmakkal és a környezetszennyezés megelőzésének módjaival.

Földrajz

– A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
– Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájaikat, legfontosabb országaikat.
– Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
– Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
– Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

Ének-zene

– Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt (egyszólamú és többszólamú anyag) emlékezetből énekel kifejezően és stílusosan.
– Az ismert zenei elemeket felismeri kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassa.
– Képes egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához mérten.
– A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 30 alkotás) megismerte, a halott műveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján felismeri.

Vizuális kultúra

– Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
– A megfigyelt jelenségek, műalkotások formai és színviszonyainak értelmezése vizuális és verbális módszerekkel. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok legjellemzőbb

műalkotásainak és szimbolikus tárgyainak azonosítása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
– Pontosan értelmezhető információközlések képes és rajzos használati utasítások megfogalmazásával, kivitelezésével (pl. kitalált, „képtelen tárgyról") a különféle jelentésmódok, ábrázolások megfigyelésének céljával.
– Mozgások megfigyelése, megjelenítése. Időbeni folyamatok értelmezhető megjelenítése.
– A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szóbeli leírásával, „közvetítésével" történő rekonstruálással).
– Mozgóképi szövegek (pl. filmetűdök, reklámok, klipek, előzetesek, animációs filmek) megfigyelése és elemzése annak tudatosítása céljából, hogy melyek a figyelemirányítás, kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közelkép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások, váltakozó beállítások tempója).
– Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalkotás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.
– Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe).
– Tárgyak, épületek összehasonlító elemzése a történeti változást vagy a földrajzi elhelyezkedést jól szemléltető szempontok szerint (pl. anyaghasználat, funkció).

Digitális kultúra

A tanuló
– ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
– ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
– ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;
– tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részegységeit;
– ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
– tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
– tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;

– tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni
–képes megkeresni a kívánt információt;
–képes az információ értékelésére;
– képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
– tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait;
– használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

Testnevelés és sport

– Értse a rendgyakorlatok jelentőségét.
– Fegyelmezetten tudja követni az utasításokat.
– Tudjon 8-10 gyakorlattal bemelegíteni.
– Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
– Legyen képes: a fiú: 8 percig, a lány: 6 percig futni.
– Helyből távolugrásban a fiú legalább 160 cm-es, a lány 140 cm eredményt érjen el.
– Kislabdahajításban a fiú legalább 20 m, a lány 18 m-es eredményt érjen el.
– Legyen képes egy-egy elem bemutatására, szükség szerint segítségadással
– Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
– Ismerje az adott sportjáték játékszabályait, és azokat alkalmazza a különböző taktikai elemeknél

Hon- és népismeret

– A tanuló ismerje lakóhelye, szülőföldje természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. – A tanulási folyamat során alakuljon ki az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudata.
– Ismerje a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeit, a család felépítését, a családon belüli munkamegosztást.
– A megszerzett ismeretek birtokában legyen képes elmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.
– A tanulók ismeri a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösség megtartó szerepüket.
– A tanuló ismeri a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek, valamint szülőföldje hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit, a hazánkban élő nemzetiségeket és etnikai kisebbséget.

Népismeret

-Egy régi paraszthház leírása.

-Egy ünnepi viselet és egy szokás bemutatása.

7. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

– A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk.
– A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása.
– A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás.
– A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában.
– A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal.
– Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással.
– Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.
– A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó- és alaktani, jelentéstani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben.
– Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban.
– Az idézés, a párbeszéd, a központozás helyesírása.
– Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.
– Jártasság az önálló könyvtári munkában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése
A tanuló
– megérti a tanulási tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;
– megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;

– felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
– követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
– képes a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrésére az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;
–önállóan alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.
Beszédkészség- Szóbeli interakció
A tanuló
– kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
– kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédeket folytat;
– több kompenzációs stratégiát alkalmaz tudatosan a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;
– törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra. Összefüggő beszéd
A tanuló
– képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
– be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
– el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
– meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;
– használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
– összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket lineáris kötőszavakkal, és kifejezi az ok-okozati összefüggések;
– alkalmazza a megértést segítő legfontosabb stratégiákat;
– alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.
Olvasott szöveg értése
A tanuló
– megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
– megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
– megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
– elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat;

– kreatívan használja a készségét az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
–tájékozott a célnyelvi kultúráról;
Íráskészség
A tanuló
– összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
– az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
– képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatsorokban;
– a nyelvismeret kreatívan alkalmazza egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;
– felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

Matematika

– Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
– Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
– Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek
értelmezése egyszerűbb esetekben.
– Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
– Fagráfok használata feladatmegoldások során.
– Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
– Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
– A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
– A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
– Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
– Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
– Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.

– Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
– A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
– Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére
– Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
– Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
– Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.
– A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
– Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
– Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
– A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
– Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
– A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.
– Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
– Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
– Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
– Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

Etika

– A tanuló érzi, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megismerésére és önmaga vizsgálatára.

– Legyen képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
– Ismerje életkorának megfelelő szinten önmagát, legyen képes reálisan felismerni lehetőségeit a hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor.
– Érezze fontosnak a környezetéhez tartozást, miközben törekedjen megőrizni személyes autonómiáját.
– Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélhetik meg, ebben kompromisszumokra és ne konfliktusokra törekedjen.

Történelem

– A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
– Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.
– Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
– Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
– Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
– Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
– Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
– Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Fizika

– Egy test elektromosan semleges és az anyagszerkezeti magyarázata
– A testek elektromos állapota és fajtái
– Vezetők és a szigetelők közötti különbségek és példák
– Elektromos áram fogalma
– Áramerősség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat
– Elektromos áramkör részei, áramirányok
– Feszültség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat
– Pár mondat a soros és párhuzamos kapcsolásról
– Elektromos ellenállás fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége
– Egyszerű számításos feladat megoldása az áramerősség, feszültség és ellenállással kapcsolatban
– Elektromos munka fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége

– Elektromos teljesítmény fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége
– Elektromos áram hatásai a gyakorlati életben
– Váltakozó áram és egyenáram fogalma
– Egyszerű számításos feladatok az elektromos munka és elektromos teljesítménnyel kapcsolatban
– Fényforrás fogalma, csoportosítása
– Fény terjedési sebessége
– Fény visszaverődésével és a fény törésével kapcsolatos alapvető jelenségek, törvények
– Síktükörben látott kép
– Síktükör, homorú- és domború tükör, domború- és homorú lencse használata a gyakorlati életben
– Tudjon egyszerű optikai eszközök felsorolni
– Látás feltétele
– Fehér fény és a szivárvány

Kémia

- A tanuló legyen képes kapcsolatot találni a kémia és a mindennapi élet anyagai között.
– Tudja kezelni a periódusos rendszert, ismerje az összefüggéseit, kapcsolatát az atomokat felépítő elemi részecskék között.
– Tudja megmagyarázni az energiaminimumra törekvés alapján a kémiai kötéseket, a fémes ionos kovalens és a másodrendű kötések lényegét.
– Tudjon példákat mondani az egyes kötéstípusokra.
– Ismerje a fémek, nem fémek félfémek helyét a periódusos rendszerben, tudjon következtetést levonni az elektronszerkezet és a tulajdonság között.
– Ismerje a legfontosabb savak nevét, képletét, tulajdonságait, élettani hatását, felhasználását, de a többi savról is legyenek információi (HCL HNO3 H2SO4).
– Tudja megkülönböztetni a háztartási vegyszereket.
– Tudja melyek a veszélyes és különlegesen veszélyes tisztítószerek, rozsdamaró, növényvédő szerek. Ismerje tárolásuk, összeönthetőségük szabályait.
– Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket.
– Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvényeknek az elvégzett kísérleti anyagaira vonatkozó előírásban.

– Tudja, hogy a megismert anyagoknak változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat – környezet- és egészségkárosító hatásukat.
– Legyen képes a tudományos irodalom korosztályát érdeklő és érintő felhasználására, értelmezésére.

Biológia

– Szerveződési szintek, sejtek és szövetek típusai és azok jellemzői, felismerésük képről.
– A bőr felépítése, rétegei, alkotórészei és ezek feladatai.
– A mozgás szervrendszere, részei, a csontok, izomtípusok, csontkapcsolódások (rajz).
– Anyagcsere: a légzés lényege, mechanizmusa, szervei, légzésszám.
– Az emésztés szervei, szakaszai, emésztőnedvek, tápanyagok, vitaminok.
– A keringés szervei, vérkörök és a szív (rajz), a vér, vércsoportok.
– A kiválasztás szervei (rajz), a szűrlet, a vizelet alkotói, művese.
– Tudósok és felfedezéseik a tananyaghoz kapcsolódóan.

Földrajz

– A tanuló tudja bemutatni az egyes kontinensek és hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
– Tudja ismertetni az egyes kontinensek és hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával.
– Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit.
– Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzikörnyezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
– Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
– Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Ének-zene

– Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt (egyszólamú és többszólamú anyag) emlékezetből énekel kifejezően és stílusosan.
– Az ismert és ismeretlen zenei elemeket felismeri kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvas.
– Képes egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, tempójához, dinamikájához mérten.
– A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 30 alkotás) megismert, a halott műveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján felismeri.

Digitális kultúra

A tanuló
– tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;
– ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
– tudjon bemutatót készíteni.
– lássa át a problémamegoldás folyamatát;
– ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
– ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
– tudjon kódolni algoritmusokat;
– tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
– ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat;
– legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján;
– legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára,
– ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
– ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
– ismerjen megbízható információforrásokat;
– legyen képes értékelni az információ hitelességét;
– ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; – ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
– ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
– ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
– legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.
– képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);

– egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Testnevelés és sport

– Értse a rendgyakorlatok jelentőségét.
– Fegyelmezetten tudja követni az utasításokat
– Tudjon 8-10, reggeli tornára is alkalmas szabadgyakorlatot, kéziszergyakorlatot tervezni és végrehajtani.
– Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
– Legyen képes kitartóan futni a fiú: 12 percig, a lány: 9 percig.
– Helyből távolugrásban a fiú legalább 180 cm-es, a lány 160 cm eredményt érjen el.
– Kislabdahajításban a fiú legalább 30 m, a lány 25 m-es eredményt érjen el.
– Legyen képes egy-egy elem bemutatására, szükség szerint segítségadással.
– 3-4 elem összekapcsolása, kartartások, érintőjárás, hármaslépés.
– Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
– Ismerje az adott sportjáték játékszabályait, és azokat alkalmazza a különböző taktikai megoldásoknál.

Népismeret

-A tanuló ismeri mai kisebbségi lét jellemzői.

-A tanuló példákat hoz gyógynövényekre és alkalmazásukra.

-A tanuló ismer ünnepi ételeket.

-A tanuló ismeri az egykori szórakozási lehetőségeket.

Dráma és színház

- A tanuló képes egy népi játék ismertetésére és bemutatására.
- A tanuló közmondásokat, szólásokat képes előadni pantomim elemekkel. (gesztus, arcjáték)
- A tanuló ismeri a dramaturgiai alapfogalmakat és a drámai műfajok jellegzetességeit.

Állampolgári ismeretek

A tanuló

- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét
-felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
-azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek
funkcióját és működési sajátosságait;

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk.
Tájékozottság és ítéletalkotás az alapvető tömegkommunikációs műfajokban, a média szerepének és hatásának felismerése.
A szövegekhez kapcsolódó vizuális kifejezőeszközök ismerete, használata. A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása.
A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható, esztétikus írás.
Beszámolók, kiselőadások készítése megfelelő stílusban szóban és írásban a kommunikációs alkalomnak megfelelően.
Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban.
A gyakorlatban használt mindennapi hivatalos iratok jellemzőinek ismerete.
Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között

Matematika
Gondolkodási módszerek
• Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
• Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
• A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
• Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.
Számtan, algebra
• Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerűesetekben a racionális számkörben.
• Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása.
• Elsőfokú egyenletek megoldása.
• Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.
Összefüggések, függvények, sorozatok
• Az a x+b függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.
Geometria
• Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
• Adott pont eltolása adott vektorral.
• Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
• Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).
Valószínűség, statisztika

• Relatív gyakoriság.• Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban. Grafikonok
készítése, olvasása egyszerű esetekben.

Fizika

• A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben. egyaránt.
• Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását.
• Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat. legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség- és árammérésre.
• Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
• Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
• Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint.
• Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket.
• Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Biológia

a tanuló
– ismerje az emberi test szerveződését, szervrendszereinek felépítését és működését,
– lássa az egyes szervek, szervrendszerek felépítésében és működésében
a rész–egész viszonyát,
– értse az életfolyamatok visszafordíthatatlanságát, az egyes szerveződési szintek
szerkezete és működése, valamint a környezet–életmód–szervezet egészségi állapota
közötti oksági összefüggéseket,
– tudja használni az élelmiszerek, ételek tápanyagainak energiatáblázatát,
– vállalja nemiségét és a hozzá tartozó felelősségteljes magatartást,– tudja, hogy a biológiai és a társadalmi érettség nem azonos,

– legyen képes az érzékszervi csalódások felismerésére, kiküszöbölésére,
– ismerje a káros szenvedélyek szervezetre gyakorolt hatását, tudjon a csábításnak
ellenállni,
– tudja, hogy az egészség érték, s törekedjen megőrzésére,
– tudja, hogy az egyedfejlődés szintje nagyon különböző, az átlagtól való eltérés
legtöbbször nem betegség,
– tudja, mikor kell orvoshoz fordulni és a betegség milyen szakrendeléshez tartozik,
– sajátítsa el a bőrápolás, a személy higiéné és az elsősegély-nyújtás legfontosabb
ismereteit és gyakorlatát.

Kémia

A tanuló
– tudja megnevezni és kémiai jelekkel felírni a tanult elemeket és vegyületeket, ismerje azok
fontosabb reakcióit, környezeti, élettani hatásait,
– tudja magyarázni a kémiai reakciók lényegét az elvégzett kísérletek alapján,
– tulajdonságaik alapján tudja azonosítani a köznapi életben is fontos szervetlen anyagokat,
– tudja felsorolni a levegő és a természetes vizek szennyezéseit,
– ismerje az egyes nemfémes elemek és vegyületek élettani, környezeti hatásait,
– tudja a mindennapi életben előforduló anyagokhoz mellékelt használati utasításokat
értelmezni kémiai szempontból
– tudja balesetmentesen használni a háztartási vegyszereket,
– érezzen személyes felelősséget, keressen cselekvési lehetőségeket közvetlen környezete
megóvására,
– tudja a fontosabb fémek fizikai és kémiai tulajdonságait, előfordulásukat, előállításukat és
gyakorlati jelentőségüket,
– tudja azt, hogy melyek azok az alkálifém- és alkáliföldfém vegyületek, amelyek mindennapi
életünkben szerepet játszanak, azok élettani és gyakorlati jelentőségét, a vizek lágyításának módjait

Technika

-Legyen jártas az anyagok és eszközök kiválasztásában, a pontos esztétikus kivitelezésben.
- Tudja az eszközöket szakszerűen, balesetmentesen használni.
- Készítsen házi dolgozatot egy feltalálóról, vagy találmányról.- Alkalmazza megfelelően a műszaki ábrázolás jelkészletét.
- Gyűjtsön recepteket, tudjon étrendet összeállítani.
- Aktívan vegyen részt a konyhatechnikai gyakorlatokon.

Informatika
• ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat
alapszolgáltatásait;
• ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen
képes tenni a függőség kialakulása ellen;
• önállóan legyen képes feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges
hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.
alkalmazói ismeretek
• tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján
elkészíteni;
• tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
• tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;
• ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel
• ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
• ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
• tudjon kódolni algoritmusokat;
• tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
• ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat;
• legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján;
• legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.
infokommunikáció
• legyen képes megkeresni a kívánt információt, legyen képes az információ értékelésére;
• legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra;• tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait;
• használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

információs társadalom
• ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
• ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
• legyen képes értékelni az információ hitelességét;
• ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
• ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó
következményeit;
• ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
• legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

Testnevelés és sport

Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.
Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról tájékozottság.
Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.Az összehangolt, rendezett testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.
Sportjátékok
Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.
Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények
szóban történő kulturált kifejezése.
Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.
Atlétika jellegű feladatok
Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.
Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.
Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a
befejező mozgások összekapcsolása.
A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.
Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű
mozgásokban.
Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban,
gyakorlat-összeállításban.
A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő
végrehajtása.
Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.
Alternatív környezetben űzhető sportok
A helyben választott rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási
formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik
területén.
Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.
A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos
előnyök, rutinok területén jártasság.
A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.
A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű
mozgásanyagainak elsajátításában.
A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.
Önvédelmi és küzdőfeladatok
A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.
A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak
kontrollált végrehajtása társsal.
Állásküzdelemben jártasság.
A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.
A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.
A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés

Vizuális kultúra

Legyenek járatosak a látvány téri és síkbeli minőségeinek érzékeltetésében. Tudják megszerkeszteni és értelmezni mértani testek vetületi ábráit. Legyenek képesek a formák téri helyzetét, szerkezeti felépítését és felületi sajátosságait rajzban elemezni és megjeleníteni. A feladatnak megfelelően alkalmazzák a vonal- és színperspektíva alapvető szabályait.
Rajzaikban legyenek képesek érzékeltetni valamely természeti vagy technikai folyamat fázisait, változásait. Ismerjék a természethűség, az elrajzolás és a művészi deformáció tartalmi vonatkozásait.
Szerezzenek jártasságot a tervezés képi eszközeinek használatában, továbbá különböző tárgyak épületek formanyelvének olvasásában.
Munkáikban jelenjenek meg a színekkel kapcsolatos egyéni megérzéseik és élményszerű felismeréseik közvetlen elemei. Színvázlataikban tudjanak egy adott színt vagy színcsoportot reprodukálni.
Ismerjék a különböző színkontrasztokat.
Tudják deríteni, ill. tompítani az egyes színeket. Ismerjék a lokálszín és a színreflex fogalmát, továbbá az összeadó és kivonó színkeverést.
Művészettörténet műhely: A megismert műelemzési eljárásokat tudják önállóan alkalmazni.
Legyenek képesek fölismerni egy művész vagy egy adott korszak jellemző stílusjegyeit.
Legyenek konkrét ismereteik a művészettörténet nagy korszakairól, s a legjelentősebb alkotók tevékenységéről. Tudjanak hangot adni a műalkotásokkal kapcsolatos egyéni véleményüknek, értékítéletüknek.

Ének-zene

Énekes szemelvények: Társas dal, verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta. Az énekes anyagból 15 szemelvényt (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zeneműfőtémája) emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.
Ritmikai elemek, készségek:Különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatok alkotása és reprodukálása.
Ritmusvariációk, augmentáció, diminúció.
Zeneelméleti ismeretek: Hangközök, alap hármashangzatok, hangsorok, hangnemek, hangnemi váltások
Homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus,műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene.
Zenetörténeti ismeretek: Trubadúr ének, madrigál, oratórium, kantáta, concerto grosso, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.
A középkor és a reneszánsz zenéje: gregorián és trubadúr ének, madrigál,

barokk zene: kantáta és oratórium szvit, concerto, concerto grosso részletek,
bécsi klasszicizmus: vonósnégyes, versenymű, szimfónia,
A romantika zenéje: romantikus dal, operarészlet, zongoradarabok, programzene, szimfonikus költemény,
Rap, hevimetal, pop-zene, bluz, rockend-roll. Musical jellemzői.
Debussy élete. Bartók Béla és Kodály Zoltán élete.
A XX. századi zene jellemzői.

Történelem

-A tanuló tudjon önállóan vázlatot készíteni, kiselőadást tartani egy megadott témáról.
-A forrásokat tudja kritikusan értelmezni, az események mögött összefüggéseket találni.
-Képes legyen az önálló véleményalkotásra. Legyen tisztában a kulturált vita szabályaival.
-Ismerje a tanult alapvető magyar és egyetemes történelmi események időpontját, azok egyidejűségét, egymásra hatását. A történelmi változások térbeli hatását tudja nyomon követni a térképeken.
-Ismerje lakóhelye történetének meghatározó eseményeit.
-Ismerje a mai Magyarország politikai rendszerének felépítését, működését.
- Lássa a demokrácia előnyeit a diktatúrával szemben. Legyen tisztában a gyermeki jogokkal.

Német nyelv és irodalom

Legyen képes a tanuló német nyelvű partnerrel hétköznapi témákról társalogni, kontaktust teremteni.
Tudjon kérdezni, információt kérni, kívánságait kifejezni.
Tudja az alapvető beszédszándékokat.
Beszéde legyen érthető.
Tudjon tartalmilag összefüggő mondatokban mesélni, tudósítani, véleményt mondani.
Életkorának megfelelő ismeretlen szöveget folyékonyan, érthetően, megfelelő tempóval, helyes hangsúllyal, kiejtéssel tudjon olvasni.
Legyen képes szótár, kézikönyv, lexikon segítségével idegen szöveget megérteni.
Ismerje az autentikus szövegeket.
Tudjon a tanuló ismert témáról önállóan írni, tudósítani.
Tudja a jellemzés, önéletrajz, leírás, levél tartalmi, formai jegyeit.
Tudja gondolatait írásban is kifejezni, kérdezni, informálódni, személyeket leírni, jellemezni.

A feltételes mód jelen és múlt idejét, valamint a „würde" és főnévi igeneves szerkezetét tudja használni.
Az „und", „aber", „oder", „sondern", „denn", „darum", „deshalb", dann", „dass", „will", „ob", „als",
„wenn".kötőszavakat tudni kell alkalmazni.